

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT KOPER

Dodiplomski visokošolski strokovni študijski program Management

Diplomska naloga

INFORMACIJE JAVNEGA ZNAČAJA LOKALNE
SKUPNOSTI

Mentor:

izr. prof. dr. Cene Bavec

Obraavnavana organizacija:

Občina Trzin

KOPER, 2004

VIKTORIJA KREČA

POVZETEK

Prost dostop do informacij javnega značaja je dandanes splošno sprejeto načelo v skorajda vseh demokratičnih družbah, pri čemer tudi naša država ni izjema. Upravne storitve morajo postati hitre, učinkovite občanom prijazne in popolne. Pojmi, kot so: e-demokracija, e-storitve, e-administracija, e-občina, postajajo naš vsakdan. V diplomski nalogi so predstavljeni razlogi za ustanovitev, naloge in organi lokalne skupnosti, katerim sledijo pojasnila že navedenih oblik elektronskega poslovanja. Temu sledi predstavitev osrednje teme diplomskega dela s poudarkom na zakonski podlagi in obveznostih, ki jih zakonodajalec v zvezi s tem nalaga lokalnim skupnostim. Primerjavi vsebin spletnih strani občin pred sprejetjem in po sprejetju ZDIJZ in predstavitvi stanja spletne strani lokalne skupnosti sledita uporabna predloga dopolnitve spletne strani z oblikovanjem informacije o OS in upravnih postopkih lokalne skupnosti.

Ključne besede: lokalna skupnost, informacije javnega značaja, spletne strani, e-uprava, e-občina, e-demokracija, e-administracija, e-storitve, upravni postopki

ABSTRACT

To have free access to public information is nowadays in general rule on almost all-democratic society. Our country is not an exception. It is also a constituent right. E-government services for citizens should be fast, quality, citizen-friendly and complete. Words, such as e-Democracy, e-Services, e-Administration and a e-Municipality become our common term. The document presents one Local Community in Slovenia with the reasons of establishment and an explanation of duties. We also comparing Web site Local Community before and after enforce a Law of the free access to Public Information, prepare information about Local Government and Bureaucratic administrative procedures.

Key words: Local Communities, Public Information, Web site, e-Government, e-Municipality, e-Democracy, e-Administration, e-Services, Bureaucratic administrative procedures

UDK 342.5: 35 (043.2)

VSEBINA

1	Uvod	1
2	Informatizacija lokalne skupnosti	5
2.1	Predstavitev lokalne skupnosti	5
2.1.1	Razlogi za ustanovitev	6
2.1.2	Naloge	6
2.1.3	Organi	8
2.2	Pojasnilo pojmov	9
2.2.1	Portal, spletna stran	11
2.2.2	E-uprava, e-občina	12
2.2.3	E-demokracija, e-administracija, e-storitve	12
2.3	Vsebine spletnih strani občin	13
2.3.1	Vsebine spletnih strani v letu 2002	13
2.3.2	Vsebine spletnih strani kot posledica sprejetja ZDIJZ	14
2.3.3	Stanje spletne strani obravnavane lokalne skupnosti	17
3	Varnostni vidiki e-poslovanja	22
3.1	Pravna ureditev e-poslovanja	23
3.2	Digitalna potrdila	24
4	Zakonski vidiki dostopa do informacij javnega značaja	26
4.1	Pravna podlaga	26
4.1.1	Ustavna kategorija	27
4.1.2	Zakonska kategorija	27
4.1.3	Polemike	27
4.2	Vsebina zakona	29
4.2.1	Zavezanci in upravičenci	30
4.2.2	Vrste informacij in izjeme	30
4.2.3	Katalog informacij javnega značaja	32
5	Oblikovanje informacije o občinskem svetu	35
5.1	Sestava	35
5.2	Naloge	35
5.3	Stalne komisije	37
5.4	Delovna telesa	38
5.5	Priporočila	38
6	Oblikovanje informacije o upravnih postopkih	40
6.1	Področje družbenih dejavnosti	40
6.2	Področje financ in gospodarstva	44
6.3	Področje okolja in prostora	48
6.4	Področje gospodarskih javnih služb	49

7 Zaključek.....	52
7.1 Ugotovitve in priporočila.....	54
7.2 Zaključek in sklep.....	56
8 Literatura in viri.....	58
Literatura	58
Viri	58

SLIKE

Slika 2.1 Model funkcijske organizacijske strukture (prirejeno po viru).....	6
Slika 2.2 Oblike e-poslovanja.....	10

TABELE

Tabela 2.1 Trenutno stanje Kataloga informacij javnega značaja.....	19
Tabela 2.2 Trenutno stanje Kataloga informacij javnega značaja - nadaljevanje	20
Tabela 6.1 Upravni postopki na področju družbenih dejavnosti.....	41
Tabela 6.2 Upravni postopki na področju družbenih dejavnosti – nadaljevanje 1.....	42
Tabela 6.3 Upravni postopki na področju družbenih dejavnosti – nadaljevanje 2.....	43
Tabela 6.4 Upravni postopki na področju družbenih dejavnosti – nadaljevanje 3.....	44
Tabela 6.5 Upravni postopki na področju financ in gospodarstva	45
Tabela 6.6 Upravni postopki na področju financ in gospodarstva – nadaljevanje 1.....	46
Tabela 6.7 Upravni postopki na področju financ in gospodarstva – nadaljevanje 2.....	47
Tabela 6.8 Upravni postopki na področju okolja in prostora	48
Tabela 6.9 Upravni postopki na področju okolja in prostora - nadaljevanje 1	49
Tabela 6.10 Upravni postopki na področju gospodarskih javnih služb	50
Tabela 6.11 Upravni postopki na področju gospodarskih javnih služb – nadaljevanje ..	51

KRAJŠAVE

CIH	Center Ivana Hribarja
DDV	Davek na dodano vrednost
DIJZ	Dostop do informacij javnega značaja
EU	Evropska unija
PIC	Pravno informacijski center nevladnih organizacij
ZDIJZ	Zakon o dostopu do informacij javnega značaja

1 UVOD

Zahteve družbe do javne uprave se spreminjajo, spreminja pa se tudi njena hitrost odzivanja na vplive iz okolja. Razvoj informacijske tehnologije je prinesel številne novosti v delovanje državne uprave in širše javne uprave, v poslovni oziroma zasebni sektor in nenazadnje tudi v vsakdan vseh nas kot posameznikov. Z razvojem sodobnih tehnologij se spreminjajo načini dela in komunikacij. Dosedanji klasični način pisarniškega poslovanja predstavlja zanemarljiv delež porabe delovnega časa, saj se večino delovnega časa ukvarjamo z elektronskimi podatkovnimi bazami, urejanjem in oblikovanjem dokumentov v elektronski obliki in s komuniciranjem po elektronski pošti.

Izvedba *transakcij*¹ (upravnih postopkov) med lokalnimi skupnostmi in njihovimi strankami (pravnimi in fizičnimi osebami ter državno upravo) je do sedaj večinoma potekala tako, da je stranka na vložišču lokalne skupnosti izpolnila predpisani obrazec vloge in plačala upravno takso. Stranki je bilo izdano potrdilo o plačilu upravne takse v obliki blagajniškega prejemka. Izpolnjevanje le-tega je bilo zamudno opravilo. Stranka pa je vlogi lahko tudi priložila upravne koleke v zahtevanem znesku, kar še posebej velja za vloge, ki so bile poslane po pošti. Vloga je bila ustrezno evidentirana in poslana pristojnemu referentu, ki je pripravil ustrezen upravni akt. V primeru, da je bila vloga nepopolna, so stranko z dopisom pozvali, da jo dopolni. Če je bila vloga popolna in je pristojen referent pripravil upravni akt, je pristojna oseba lokalne skupnosti pregledala ta akt in ga podpisala, ter poslala s priporočeno pošiljko stranki. Stranka je morala vlogi običajno priložiti vrsto dokumentov iz uradnih evidenc, kot so napoved dohodnine, izpisek iz rojstne matične knjige, potrdilo o bivanju v skupnem gospodinjstvu, mapne kopije, podatki iz zemljiškega katastra. Pridobitev teh dokumentov je bilo za stranko zamudno opravilo, ki je terjalo njen čas in denar.

Nasprotno pa se elektronska transakcija izvede po elektronski poti prek elektronskih medijev z izpolnitvijo elektronsko podpisanega obrazca in elektronskim plačilom upravne takse ter pošiljanjem podatkov na ustrezne elektronske naslove organov lokalne skupnosti in organov državne uprave. Strankam dokumentov iz uradnih evidenc ni potrebno prilagati, saj jih javni uslužbenci pridobijo sami po uradni dolžnosti.

Ob začetnem proučevanju stanja informatizacije lokalne skupnosti se srečam z dvema problemoma; prvi je v proučitvi informatizacije navznoter, ki se odraža v programski in strojni opremljenosti, računalniški pismenosti zaposlenih, načrtovanih finančnih sredstvih za informatizacijo, v ciljih in prioritetah; drugi problem pa je informatizacija

¹ V Strategiji uvajanja elektronskega poslovanja v lokalne skupnosti (2003, 107) je transakcija upravni postopek med lokalnimi skupnostmi in njihovimi strankami.

lokalne skupnosti navzven. Oba pogleda se mi zdita izredno pomembna in vredna proučitve, vendar se odločim, da podrobneje proučim informatizacijo lokalne skupnosti navzven.

K tej moji odločitvi pa je še posebej pripomoglo sprejetje in uveljavitev krovnega zakona, ki dostop do informacij javnega značaja pravno ureja in lokalnim skupnostim nalaga nove obveznosti. Termin informacije javnega značaja se mi zdi izredno odprta in zanimiva tema, vredna podrobnejše proučitve. Razlog je tudi v tem, ker zakon še ni povsem zaživel, udeležencem pa poleg obveznosti, ki jih nalaga, pušča tudi tako rekoč prosto možnost odločitve o nadstandardu informatizacije organa v smislu večje transparentnosti delovanja in zadovoljstva strank.

Transparentnost oziroma javnost dela občinskih organov je zagotovljena z veljavno zakonodajo, ki ureja področje javne uprave kot tudi z lokalnimi predpisi in nenazadnje tudi z zakonom o dostopu do informacij javnega značaja, iz katerega se je razvila osrednja tema navedene diplomske naloge.

Ključno vlogo pri tem ima država, ki kot pravi Deway, »[...] nima svojega interesa; njen namen je formalen, kot recimo pri dirigentu, ki ne igra na nobeno glasbilo in ki od sebe ne daje glasbe, pač pa vzdržuje ostale glasbenike, ki glasbo zares proizvajajo, v medsebojni skladnosti [...]« (1999, stran 3). Govorimo o Državnem portalu Republike Slovenije, na katerem so s povezavo na spletne strani vseh treh vej oblasti, resornih ministrstev in njihovih organov dosegljive e-storitve. Tako lahko sedaj podatke iz uradnih virov, kot so vpogled v osrednji, centralni register prebivalstva in kataster, poiščemo v službi ali doma. Na lokalnem nivoju je v okviru obveznih vsebin kataloga informacij javnega značaja v okviru točke 2.i Seznam drugih informatiziranih zbirk podatkov možen izračun NUSZ, komunalnega prispevka, namembnost prostora po planu, informacija o parcelnih številkah in hišnih naslovih, diferencialni GPS korekciji, ipd., v odvisnosti od finančnih sredstev, ki jih je posamična lokalna skupnost pripravljena porabiti za ta namen.

Osnovni namen diplomskega dela je raziskati veljavno zakonodajo, ki ureja področje dostopa javnosti do informacij javnega značaja, proučiti zahteve, ki jih zakonodajalec s tega področja nalaga lokalnim skupnostim, preveriti stanje realizacije teh zahtev na konkretnem primeru ter po predhodni primerjavi stanja in urejenosti z nekaterimi drugimi lokalnimi skupnostmi ciljno izdelati predlog uporabne dopolnitve spletne strani z informacijami o sestavi, nalogah, stalnih komisijah in delovnih telesih občinskega sveta z nalogami občinskega sveta na področju informatizacije ter dopolniti katalog informacij javnega značaja lokalne skupnosti v točki 2.g z opisom upravnih postopkov, skladno z 10. členom uredbe, ki vsebino kataloga predpisuje. Cilja se skladata z interesi lokalne skupnosti, ki jo bom obravnavala.

S pričujočo uporabno raziskavo bom:

- proučila izvajanje določil glede dostopnosti javnosti do informacij javnega značaja v posamični lokalni skupnosti in v nekaj primerljivih lokalnih skupnostih;
- preverila, ali je konkretna lokalna skupnost primerno pripravljena za posredovanje informacij javnega značaja javnosti;
- ocenila trenutno stanje, v katerem se nahaja katalog informacij javnega značaja v konkretni lokalni skupnosti in ga primerjala s sosednjimi lokalnimi skupnostmi;
- izdelala predlog dopolnitve spletne strani lokalne skupnosti s podatki o sestavi, nalogah, stalnih komisijah in delovnih telesih občinskega sveta;
- izdelala seznam upravnih postopkov, ločeno po področjih za družbene dejavnosti, finance, okolje in prostor in gospodarske javne službe, skladno z 10.členom vladne uredbe;
- izdelala seznam lokalnih predpisov, ki jih je še potrebno sprejeti, da občinski svet lahko prekliče še veljavni sklep o začasni veljavnosti veljavnih aktov Občine Domžale v Občini Trzin, sprejet na 1. redni seji OS v decembru 1998.

Pri pisanju diplomskega dela bom izhajala iz sprejete zakonodaje s področja informacij javnega značaja in predpisov s področja javne uprave. Z metodo opisovanja se bom seznanila z osnovnimi pojmi, vezanimi na e-poslovanje in javno upravo. Raziskovala bom, kaj so v publikacijah, dnevnem časopisju in strokovnih revijah napisali avtorji pred menoj. Proučila bom tudi javno dostopno literaturo na internetnih straneh predvsem vladnih služb, s posebnim poudarkom na državnem portalu in spletnih straneh lokalnih skupnosti. S slednjimi bom poizkušala primerjati obravnavano lokalno skupnost. To bom storila predvsem z namenom, da ugotovim trenutni nivo nudenja informacij javnega značaja.

Glede na to, da se pri podrobnejši proučitvi delovanja lokalne skupnosti srečam s specifikom, ki narekuje poseben tretma in v navezavi z zakonskimi obveznostmi, izhajajočimi iz naslovne teme pričujoče diplomske naloge, ugotovim, da običajna metodologija v obliki anketiranja bodisi v elektronski, bodisi v klasični obliki ni primerna. K tej moji odločitvi me še posebej prepriča podatek, da so avtorji Strategije² analizirali obstoječe stanje informatizacije občin in anketne vprašalnike poslali 108 občinam, članicam Skupnosti občin Slovenije, nato pa še preostalim občinam. Izpolnjene ankete je vrnilo le 32 občin, ki so vse članice Skupnosti občin. Natančnost in doslednost pri izpolnjevanju anket, pa je bil že naslednji problem.

² Strategija uvajanja elektronskega poslovanja v lokalne skupnosti 2003, 49.

Pri izdelavi seznama upravnih postopkov bom, kot rečeno, izhajala iz seznama sosednje, domžalske lokalne skupnosti, predvsem zaradi tega, ker kar nekaj predpisov Občine Domžale na območju Občine Trzin še velja. Eden izmed uporabnih ciljev te diplomske naloge je tudi ugotoviti, kateri predpisi sosednje občine na območju obravnavane lokalne skupnosti še veljajo.

V diplomski nalogi so predstavljeni razlogi za ustanovitev, naloge in organi lokalne skupnosti, katerim sledijo pojasnila nekaterih pomembnejših oblik elektronskega poslovanja, kot so: e-uprava, e-občina, e-demokracija, e-administracija in e-storitve. Temu sledi predstavitev varnostnih vidikov elektronskega poslovanja in nato osrednja tema diplomskega dela z ločenima predstavitevama ustavne in zakonske podlage. Predstavljene so tudi nekatere zanimivejše polemike, ki so se razvile pred in med prvo obravnavo predloga Zakona o dostopu do informacij javnega značaja v Državnem Zboru Republike Slovenije. Polemike sem zasledila na spletnih straneh virov, ki jih navajam in so se mi zdele izredno zanimive.

Primerjavi vsebin spletnih strani občin pred sprejetjem in po sprejetju ZDIJZ in predstavitvi stanja spletne strani lokalne skupnosti sledita uporabna predloga dopolnitve spletne strani z oblikovanjem informacije o OS in upravnih postopkih lokalne skupnosti. Tabela prikazuje upravnih postopkov so delani ločeno za področje družbenih dejavnosti, financ in gospodarstva, okolja in prostora ter gospodarskih javnih služb.

2 INFORMATIZACIJA LOKALNE SKUPNOSTI

Stopnja informatizacije posamične lokalne skupnosti je odvisna od več dejavnikov. Tako med pomembnejšimi lahko prištejemo velikost občinskega proračuna in same lokalne skupnosti, obdobje obstoja lokalne skupnosti, naklonjenost župana kot top managerja in vsakokratne izvoljene garniture občinskih svetnikov in svetnic k informatizaciji občine. Slednje ima posledično, ob pozitivni naravnosti svetnikov in svetnic in ustreznem finančnem deležu občinskega proračuna, lahko ustrezen doprinos k informatizaciji lokalne skupnosti tako navzven kot tudi navznoter.

2.1 Predstavitev lokalne skupnosti

Državni zbor je v avgustu 1998. leta na območju tedanje Krajevne skupnosti Trzin z zakonom³ ustanovil *Občino Trzin*, ki je pričela z delovanjem 01.01.1999.

Občina je samoupravna lokalna skupnost, ki poseduje, pridobiva in razpolaga z vsemi vrstami premoženja, v njej se opravlja dejavnost uprave. Občina ima izdelano strategijo razvoja, v kateri so temeljni interesi določeni, kot sledi: zagotavljanje čim višje stopnje soodločanja prebivalcev, čim višje stopnje kakovosti življenja ter čim višje ravni zadovoljevanja potreb in interesov občanov.

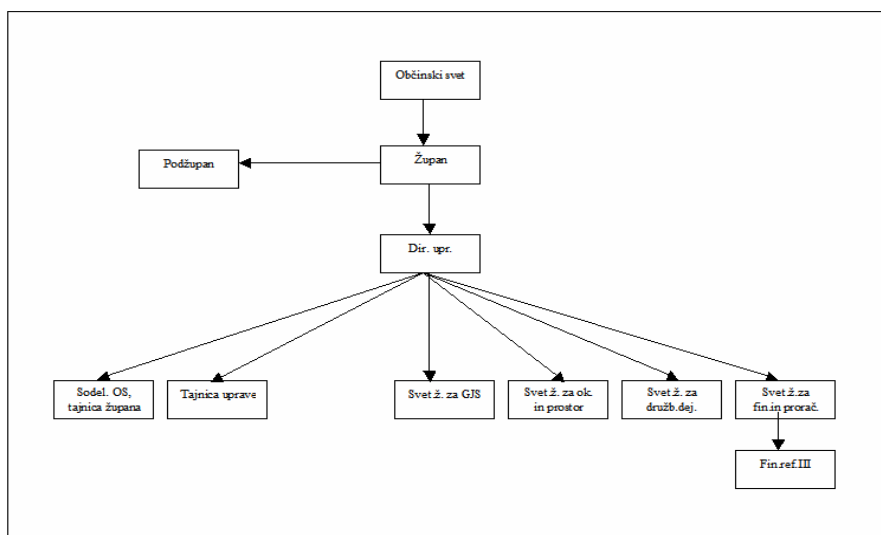
V realizaciji zadanih nalog vidi občina smiselnost lastnega obstoja in svoje poslanstvo. Kakovost poslovanja je zaradi javnosti dela izrednega pomena, zato je temu potrebno posvetiti več pozornosti. Za občinski svet, župana in občinsko upravo so kot vodila in pravila ciljnega obnašanja zavezujoči tako že veljavni akti na območju občine kot tudi zakonodaja, sprejeta na državni ravni. Pri strateškem odločanju se župan posvetuje s člani kolegija župana, kolegija občinskega sveta, sklicuje pa tudi zборе občanov.

Organi občine so občinski svet, urad župana, občinska uprava in posamezni odbori in komisije, ki pokrivajo vsa področja delovanja občine. Občina ima enovit organ občinske uprave z osmimi redno zaposlenimi. Izobrazbena struktura kadra je primerna. Učinkovitost podjetja se kaže v težnji po čim večji produktivnosti dela, ekonomičnost je opazna pri racionalni rabi sredstev. Glede na to, da je uspešnost podjetja v današnjem poslovnem svetu pomembna naloga vodilnih delavcev, je naloga vodilnih v občini oblikovanje celovite poslovne podobe. Glede na to, da poslovno podobo soustvarjajo vsi zaposleni s svojimi ravnanji ob vsaki poslovni priložnosti je nujno posvetiti več pozornosti poslovnemu nastopanju, pisnem in telefonskem sporazumevanju, predvsem pa odnosu do strank. Z usmeritvijo aktivnosti k zainteresiranosti zaposlenih za pridobitev certifikata ISO 9002 za področje javne uprave bi se izboljšala preglednost

³ V Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o ustanovitvi občin ter določitvi njihovih območij (Ur.list RS, št. 56/1998) je na 159. mestu zapisano ime Občine Trzin, ki ima sedež v Trzinu, prvi občinski svet pa šteje enajst članov.

delovanja, dvignil bi se ugled in prepoznavnost druge, po površini najmanjše občine v Sloveniji. In kot slednje bi se uresničila vizija učinkovite, občanu prijazne, prepoznavne in odgovorne občinske uprave Občine Trzin.

Slika 2.1 Model funkcijske organizacijske strukture (prirejeno po viru)

Vir: Verbič 2003, 49

2.1.1 Razlogi za ustanovitev

Pravica do uresničevanja lokalne samouprave je zapisana v 138. členu Ustave RS (Ur. list RS, št. 33/1991), ki pravi: »Prebivalci Slovenije uresničujejo lokalno samoupravo v občinah in drugih lokalnih skupnostih.«

Občina samostojno opravlja javne zadeve lokalnega pomena, ki zadevajo prebivalce občine in naloge iz državne pristojnosti, ki jih s soglasjem občine prenese v občinsko pristojnost država. Občina varuje koristi in pravice občanov, ki uresničujejo lokalno samoupravo v občini neposredno in prek organov občine, ki jih volijo na tajnih volitvah s tajnim glasovanjem in v drugih organih in delovnih telesih v skladu s statutom (Statut Občine Trzin 1999, 2000, 2003).

2.1.2 Naloge

Naloge občine so razvidne v določbi 9. člena Statuta Občine Trzin (Ur. vestnik Občine Trzin, št. 2/1999, 4/2000, 5/2003). Občina po svojih organih samostojno ureja in opravlja vse lokalne zadeve javnega pomena določene z zakonom in statutom:

Na področju normativnega urejanja:

- sprejema Statut občine, odloke in druge občinske akte;
- sprejema občinski proračun in zaključni račun Občine;
- sprejema načrt razvoja občine;

- sprejema prostorske plane;
- predpisuje občinske davke;
- ureja upravljanje z energetske, vodovodnimi in drugimi komunalnimi objekti;
- ureja javne ceste, javne poti, rekreacijske ter druge javne površine;
- ureja javni red v občini;
- ureja delovanje občinske uprave;
- ureja občinske javne službe;
- ureja način in pogoje upravljanja s premoženjem občine;
- določa prekrške in denarne kazni za prekrške, s katerimi se kršijo predpisi občine;
- sestavlja premoženjsko bilanco občine, s katero izkazuje vrednost svojega premoženja;
- ureja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- določa organizacijo in način dela organov občine v vojni ter v času izrednih razmer;
- ureja druge zadeve lokalnega pomena.

S svojimi ukrepi in sredstvi:

- vzpodbuja gospodarski razvoj občine;
- pospešuje razvoj obrti, podjetništva in kmetijstva;
- pospešuje delovanje služb socialnega skrbstva, predšolskega varstva, osnovnega varstva otrok in družine in skrbi za socialno ogrožene, invalide in ostarele ter za začasno nastanitev in oskrbo ogroženih prebivalcev;
- vzpodbuja vzgojno, izobraževalno, raziskovalno, zdravstveno, informacijsko-dokumentacijsko, društveno in turistično dejavnost;
- ustvarja pogoje za izobraževanje odraslih, ki je pomembno za razvoj občine in kvaliteto življenja občanov;
- vzpodbuja kulturno-umetniško ustvarjanje, omogoča dostopnost kulturnih programov, zagotavlja splošno-izobraževalno knjižnično dejavnost in v skladu z zakonom skrbi za kulturno dediščino na svojem območju;
- vzpodbuja razvoj športa in rekreacije;
- gradi in vzdržuje lokalne javne ceste, javne poti, rekreacijske in druge javne površine;
- v skladu z zakonom ureja promet v občini in izvaja naloge občinskega redarstva;
- gradi in vzdržuje komunalne objekte in naprave;
- gradi in vzdržuje stanovanja za socialno ogrožene;

- zagotavlja javno službo gospodarjenja s stavbnimi zemljišči in izvaja naloge na področju posegov v prostor in graditve objektov;
- zagotavlja delovanje drugih lokalnih javnih služb;
- zagotavlja subvencije in tekoče transferje v gospodarske javne službe (komunalna, stanovanjska in cestna dejavnost, gospodarjenje s prostorom ter druge dejavnosti);
- skrbi za delovanje civilne zaščite;
- skrbi za požarno varnost in organizira reševalno pomoč;
- skrbi za opravljanje pokopališke, pogrebne in mrliško-ogledne službe;
- skrbi za varovanje človekovega bivalnega in naravnega okolja ter varstvo zraka, tal, vodnih virov, varstvo pred hrupom ter urejeno zbiranje odpadkov;
- v skladu z zakonom opravlja statistično, evidenčno in analitično dejavnost za svoje potrebe;
- skrbi za osebno in vzajemno zaščito prebivalcev ter dejavnosti za preprečevanje in ublažitev posledic naravnih in drugih nesreč;
- organizira sistem alarmiranja;
- skrbi za javna zaklonišča na območjih, kjer so le-ta obvezna;
- opravlja druge naloge na področju obrambe in zaščite v skladu z zakonom;
- ureja in izvaja nadzorstvo nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih aktov, s katerimi ureja zadeve iz svoje pristojnosti, če z zakonom ni drugače določeno;
- upravlja občinsko premoženje, lokalne javne službe, javne zavode in javna podjetja, občinske javne površine in drugo javno dobro ter lokalne ceste in javne poti;
- pridobiva premoženje in sredstva za delovanje in razvoj občine ter razpolaga s tem premoženjem in sredstvi,
- sklepa pogodbe o pridobivanju in odtujitvi premičnin in nepremičnin, o koncesijah, o uporabi javnega dobra in druge pogodbe iz pristojnosti občine;
- določa pogoje za oddajo in najem objektov in drugega občinskega premoženja;
- v skladu s področno zakonodajo vodi postopke oddaje javnih del ter
- v skladu s področno zakonodajo ustanavlja občinske sklade.

2.1.3 Organi

Določba 14. člena Statuta Občine Trzin (Ur. vestnik Občine Trzin, št. 2/1999, 4/2000, 5/2003) določa organe občine, ki so:

- občinski svet,
- župan,
- nadzorni odbor občine,

- občinska volilna komisija kot samostojni občinski organ, ki v skladu z zakonom o lokalnih volitvah in drugimi predpisi ter splošnimi akti občine skrbi za izvedbo volitev in referendumov ter varstvo zakonitosti volilnih postopkov.

Občina mora imeti tudi druge organe, katerih ustanovitev in naloge določa zakon.

Člani občinskega sveta, župan in podžupan so občinski funkcionarji. Občinski svetniki opravljajo svoje funkcije nepoklicno. Podžupan opravlja svojo funkcijo praviloma nepoklicno. Župan samostojno odloča o tem, ali bo funkcijo opravljal poklicno ali nepoklicno.

Nadzorni odbor je najvišji organ nadzora javne porabe v občini. V okviru svoje pristojnosti nadzorni odbor:

- opravlja nadzor nad razpolaganjem s premoženjem občine,
- nadzoruje namenskost in smotrnost porabe proračunskih sredstev,
- nadzoruje finančno poslovanje porabnikov proračunskih sredstev.

Nadzor vključuje preverjanje zakonitosti in pravilnosti poslovanja pristojnih organov, organov in organizacij, organov ožjih delov občine, javnih zavodov, javnih podjetij in občinskih skladov in drugih porabnikov občinskega proračuna in pooblaščenih oseb z občinskimi javnimi sredstvi in občinskim premoženjem in ocenjevanje učinkovitosti in gospodarnosti porabe občinskih javnih sredstev.

2.2 Pojasnilo pojmov

Elektronsko poslovanje je normalno poslovanje, podprto z elektronsko tehnologijo, do maksimuma zmodernizirano in je del digitalne ekonomije (Bavec 2002, 104).

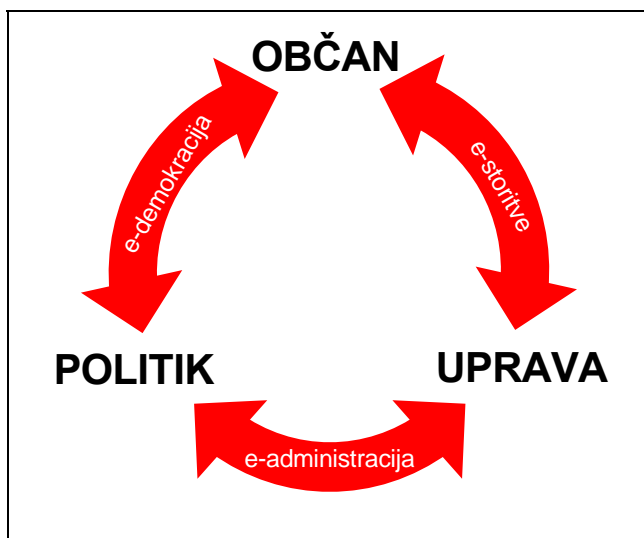
Osnovno poslanstvo državne uprave je profesionalno opravljanje servisne funkcije⁴.

Oblike e-poslovanja (Bavec 2002, 22) so sledeče:

- B2B (business to business) : podjetje – podjetje,
- B2C (business to customers): podjetje – stranka,
- B2A (business to administration): podjetje – uprava,
- A2A (administration to administration): uprava – uprava,
- A2C (administration to citizen): uprava – državljan.

⁴ Petra Časar v članku z naslovom *Za čakanje v vrstah ne bo več opravičila* (Profit, junij 2004, 11) proučuje razvoj storitev e-uprave.

Slika 2.2 Oblike e-poslovanja

Vir: Klik za stik z javno upravo 2003, 8.

Pri tem želim še posebej poudariti odnos A2C oziroma odnos na relaciji država državljan. Gre za najširši krog uporabnikov, ki na enostaven, učinkovit in hiter način prihajajo do želenih informacij in informatiziranih zbirk, ki jih država zbira in dopolnjuje. Poleg tega država omogoča vedno več poslovanja na elektronski način (dohodnina, podaljšanje registracij motornega vozila, različne elektronske vloge in drugo).

Pri odnosu B2A gre za poslovanje države s podjetji, poslovnimi partnerji in gospodarskimi subjekti. Poleg splošnih informacij lahko posredujemo še specifične informacije, kot so: javni razpisi, licitacije, pregled medsebojnega prometa in drugo.

Odnos A2A je namenjen podpori zaposlenim znotraj javne uprave (upravljanje znanja, podpora odločanju, elektronska pošta, projektne baze, medsebojno sodelovanje, projektno vodenje, ipd...) v obliki vseh informacij in povezav, ki so zanimive za zaposlene v javni upravi (npr: zaposlitve - interni razpisi, izobraževanje - upravna akademija, konference, itd...).

Povzeto po članku z naslovom Ključ za uspešno e-poslovanje (Delo, oglasna priloga, maj 2004) je bila v okviru projekta RIS julija 2003 izvedena raziskava z naslovom Podjetja: Vrednotenje e-poslovanja, ki je med uporabniki e-poslovanja obravnavala problematiko vrednotenja projektov na tem področju. Dve tretjini slovenskih podjetij sta navedli, da uporabljata e-poslovanje, pri čemer približno dve tretjini od teh uporabljata e-poslovanje za notranje poslovanje (B2E)⁵ ter za poslovanje s podjetji oziroma organizacijami (B2B). E-poslovanje s potrošniki (B2C) in z državno upravo (B2G) uporablja dobra tretjina.

⁵ B2E – business to employee (podjetje – zaposleni)

Uvajanje elektronskega poslovanja v lokalne skupnosti je ena od prednostnih nalog države. Slovenske občine so trenutno na različni stopnji informatizacije⁶. Ta razvitost je odvisna predvsem od velikosti občine in posledično od višine proračuna, ki ga posamezna občina zmore nameniti za informatizacijo in od kadrov, ki planirajo in izvajajo razvoj na tem področju.

Po avtorjih Strategije uvajanja elektronskega poslovanja v lokalne skupnosti je namen le-te naslednji:

Strategija ugotavlja, da je na področju e-poslovanja potrebno povezati državno upravo in lokalno upravo in da je nujen skupni razvoj. Strategija predlaga rešitve za elektronsko poslovanje znotraj občinskih uprav, elektronsko poslovanje občani in za elektronsko poslovanje s pravnimi osebami. V okviru projekta je določen nabor možnih e-storitev, hkrati so predlagani tudi ključni izvedbeni projekti. Na podlagi analize obstoječega stanja so evidentirane morebitne najnujnejše posodobitve tehnološke infrastrukture, programske, strojne in komunikacijske opreme, opredeljeni so načini dostopa in povezovanja zbirk podatkov, predlagana so priporočila za obliko in enotno vsebino predstavitev e-storitev na spletu in ocenjeni so tudi potrebni finančni, časovni in človeški viri za izvedbo strategije. Predlagane rešitve so skladne z rešitvami na ravni državne uprave oziroma s projekti, ki so še v fazi načrtovanja (upoštevanje standardov, infrastrukture, metodologij in strategij, ki so v pristojnosti Centra Vlade RS za informatiko, Ministrstva za informacijsko družbo oziroma drugih resornih ministrstev in služb).

2.2.1 Portal, spletna stran

Portal pomeni enotno točko dostopa do vseh informacijskih virov (knjižnih in neknjižnih, primarnih in sekundarnih), ki jih občina potrebuje (Verbič 2004, 147). Po istem avtorju je v ospredju:

- odprt pristop do informacijskih virov prek ene aplikativne točke;
- prepoznavanje posameznega informacijskega mesta v organizacijski strukturi občinskega organa in njihova medsebojna povezava;
- uporaba informacijskih virov s pomočjo metapodatkov (prikazovanje informacijskih virov, njihovo usmerjanje, potrjevanje avtorizacij, ipd.);
- komuniciranje med občinskimi uradniki, občani, poslovnimi partnerji;
- vzdrževanje v ažuriranju in precejanju vhodnih podatkov ipd.

Spletna stran je novodobno komunikacijsko sredstvo za sodelovanje z drugimi.

⁶ Informatizacija občinskih organov je praviloma sklepno dejanje izvedenega projekta od katerega uporabnik pričakuje konkretne rezultate (Verbič 2003, 146).

2.2.2 E-uprava, e-občina

E-uprava je sinonim za razvoj sodobne javne uprave (Verbič 2003, 142). Portal e-uprava omogoča državljanom opravljanje določenih storitev na elektronski način⁷. Leta 2000 je uprava sprejela pravno podlago za e-poslovanje, marca 2001 so odprli portal e-uprava, na katerem so dosegljive e-storitve. Podatki iz uradnih virov, kot so pogled v osrednji, centralni register prebivalstva in kataster, lahko sedaj poiščemo v službi ali doma⁸.

V istem članku avtorica citira Miša Bjeliča s Centra Vlade Republike Slovenije za informatiko, ki med drugim pravi, da [...] »po dosedanjih izkušnjah ocenjujejo, da bo uvedba e-poslovanja bistveno zmanjšala stroške poslovanja v javnem sektorju ter povzročila postopen upad zaposlenosti v časovnem obdobju od treh do petih let« (Časar 2004, 11).

E-občina je okrajšano ime Strategije uvajanja elektronskega poslovanja v lokalne skupnosti, katere cilj je bil izdelava skupnih izhodišč za uspešno uvajanje elektronskega poslovanja v posamezne upravno-administrativne postopke, za hitrejše in uspešnejše poslovanje s prebivalci in modernizacijo same uprave, za poenostavitev postopkov in za zmanjševanje stroškov javne uprave⁹. Najpogosteje v te aktivnosti prištevamo¹⁰:

- elektronsko dostavo in obravnavo upravnih in drugih vlog na občine,
- minimalizacijo potrebnih poti občanov za reševanje le-teh,
- kar se da neposredno komunikacijo med upravo in občani (e-volitve, ankete, forumi, video konference ipd.),
- elektronsko posredovanje informacij javnega značaja, ki jih poseduje občina in ki bi utegnile zanimati širši krog ljudi, ipd.

2.2.3 E-demokracija, e-administracija, e-storitve

Povzeto po Povzetku strategije se v posamični lokalni skupnosti srečamo z interesi vsaj treh udeleženi skupin, med katerimi se izvaja e-poslovanje v javni upravi: politična funkcija, upravna funkcija in občan/državljan. Ob tem so mišljeni vsi trije elementi, ki skupno sestavljajo e-upravo, in so: e-storitve, e-administracija in e-demokracija.

⁷ Državni portal e-uprava, dostopen na spletni strani <http://www.e-uprava.gov.si/e-uprava/> (09.06.2004).

⁸ Petra Časar, *Za čakanje v vrstah ne bo več opravičila* (Profit, 16.06.2004, 11).

⁹ Povzetek Strategije uvajanja elektronskega poslovanja v lokalne skupnosti (2003, 4).

¹⁰ Spletna stran Mestne občine Velenje, dostopna na spletnem naslovu <http://www.velenje-si/e-obcina> (18.06.2004).

Pri uvajanju novih oblik poslovanja v javno upravo v službi občana je pomembna enakovredna podpora vseh treh elementov e-uprave. Velik poudarek je na usmerjenosti v nove oblike demokracije (e-demokracije)¹¹, ki občana in državljana vključuje v upravljanje kot sodelujočega partnerja in mu v procesih nove e-uprave zagotavlja:

- usmerjenost sistema k občanu in državljanu (odprava občanu odtujenih birokratskih postopkov),
- transparentnost sistema (občanu je dana možnost sprotnega vpogleda in seznanjanja s procesi, odločitvami in politiko, ki vplivajo nanj, na njegovo delo in na njegovo kvaliteto življenja) in
- odprtost sistema (občanu je omogočena dvostranska komunikacija in vključevanje v vse faze demokratičnega postopka pripravljanja, obravnave in sprejemanja tistih odločitev, ki ga zadevajo).

2.3 Vsebine spletnih strani občin

Vsebine spletnih strani lokalnih skupnosti so predpisane z 10.člen ZDIJZ. Tako je organ dolžan posredovati v svetovni splet naslednje *informacije javnega značaja* (10. člen ZDIJZ):

- prečiščena besedila predpisov, ki se nanašajo na delovno področje organa, povezana z državnim registrom predpisov na spletu;
- programe, strategije, stališča, mnenja, študije in druge podobne dokumente, ki se nanašajo na delovno področje organa;
- predloge predpisov, programov strategij in drugih podobnih dokumentov, ki se nanašajo na delovno področje organa;
- vse objave in razpisno dokumentacijo v skladu s predpisi, ki urejajo javna naročila;
- podatke o upravnih storitvah (upravni postopki, obrazci, ipd.) in
- druge informacije javnega značaja.

2.3.1 Vsebine spletnih strani v letu 2002

V letu 2002 so na spletnih straneh občin večinoma podatki informativne narave. Kot je razvidno iz tabele¹², je na spletnih straneh občin večinoma zaslediti osnovne

¹¹ Uporaba predpone "e-" pri tem ne pomeni ozko zgolj uporabe interneta, temveč poudarja predvsem nove oblike postopkov, usmerjene k občanu, ki jih lahko dosežemo s pomočjo sodobnih tehnologij.

¹² Verbič 2003, 148.

podatke o županu, podžupanu oziroma podžupanih, zaposlenih v občinski upravi z njihovimi telefonskimi številkami, sestavo občinskega sveta, temeljne akte občine, uradne objave, razpise in naročila, informacije, občinska glasila, razna statistična poročila, aktualne novice in obvestila.

Nenapisano pravilo je, da se na spletnih straneh občin pojavljajo uvodni pozdravi županov, ki jim sledi podrobnejši opis lokacije občine z orisom zgodovine kraja, pomembnejšimi osebnostmi iz preteklosti, s podrobnejšim naštevanjem društvenih dejavnikov v kraju in njihovi aktivnostmi, turističnimi destinacijami in kulturnimi znamenitostmi, ki kraj naredijo prepoznavnejši.

Ko so avtorji Strategije uvajanja elektronskega poslovanja v lokalne skupnosti analizirali stanje prisotnosti občin na spletu so ugotovili, da kar 76 od takratnih 193 občin nima svoje spletne predstavitev na internetu.

Vizualni izgled spletnih strani občin je odvisen od velikosti občin, posledično od velikosti proračuna in v odvisnosti od naklonjenosti vodilne garniture, ki ima trenutno mandat, do obsega financiranja zadovoljivega estetskega izgleda spletne predstavitve občine.

2.3.2 Vsebine spletnih strani kot posledica sprejetja ZDIJZ

S pričetkom veljavnosti Zakona o dostopu do informacij javnega značaja zasledimo zavezujoče določbe o objavi¹³ in rednem vzdrževanju po vsebinskih sklopih urejenega kataloga informacij javnega značaja (8.člen ZDIJZ) ter v 6 točkah predpisane vrste informacij javnega značaja (10. člen ZDIJZ), ki jih mora organ posredovati v svetovni splet.

Storitve e-občin za državljane (fizične osebe) ločimo¹⁴ na:

- neupravne storitve,
- upravne storitve,
- upravne transakcijske storitve.

S pomočjo neupravnih storitev, ki jih lokalna skupnost pridobi iz svojih in drugih javnopravnih evidenc ali jih samostojno oblikuje, se občanom in obiskovalcem občine (turistom) nudijo informacije o raznih ponudbah, kot so: turistična, športna, zdravstvena, gospodarska, izobraževalna, znanstveno-raziskovalna, kulturno-umetniška ter tudi o novicah in dogodkih v občini, voznih redih, časopisih, lokalnih in TV postajah, malih oglasih, medsebojno komuniciranje (forumi, klepetalnice, pošiljanje

¹³ Kot primeren način javnega objavljanja zakon predpisuje uradno glasilo organa, svetovni splet, ipd.

¹⁴ Tako razčlenitev zasledim v Strategiji uvajanja elektronskega poslovanja v lokalne skupnosti 2003, 107 – 111.

SMS, pošiljanje razglednic, ipd), ponudba zabave (prireditve, igre na srečo, nočni klubi, plesne dvorane, ipd.), rezervacijske storitve (karte za prireditve, igre na srečo, rezervacije športnih kapacitet, ipd.), storitve e-bančništva, e-zavarovanja, ipd.

Upravne storitve razdelimo v storitve, ki ponujajo informacije oziroma povečujejo stopnjo e-demokracije in storitve, ki so namenjene transakcijam. Obe vrsti storitev lahko razdelimo še na storitve, ki jih ponujajo lokalne skupnosti in storitve, ki jih ponuja ostala javna uprava.

Do storitev, ki jih ponuja javna uprava, je možen dostop preko portala e-uprava. Javna uprava ponuja dostop do informacij o delovanju državnih organov (organizacijska struktura, delovna področja, pomembne telefonske številke, ipd.) in projektih, razpisih; sporočil za javnost, novic in dogodkov, elektronskih publikacij, informacij o možnosti elektronskega poslovanja z javno upravo ter drugih informacij.

Smiselno predhodno navedenemu pa bi morale tudi lokalne skupnosti omogočiti dostop do naslednjih informacij in storitev:

- informacij o njihovem delovanju (organizacijska struktura, področja dela, infrastruktura na posameznih področjih, pomembne telefonske številke...),
- informacij o projektih in razpisih z argumentiranjem izbire ponudnika,
- sporočil za javnost, novic in dogodkov,
- informacij o občinskih predpisih, evropski in državni zakonodaji,
- informacij o pogodbah, ki jih je sklenila lokalna skupnost s podjetji, organizacijami, državo ali evropsko skupnostjo,
- poročil o financiranju različnih dejavnosti (npr. predšolske vzgoje, šolstva, kulture, športa...),
- elektronskih publikacij (npr. gradiva za seje organov občine in občinske uprave, plan proračuna, zaključni račun, različnih poročil o projektih, raziskovalnih nalogah, poročila o delovanju javnih služb in režijskih obratov...),
- elektronskega prostorskega plana in dostopa do evidenc, ki jih vodijo in so dostopne vsem občanom,
- zapisnikov sej in prikaz glasovanja na sejah organov lokalne skupnosti,
- komuniciranja z občani prek elektronske pošte,
- statističnih informacij vezanih na lokalno skupnost,
- forumov, klepetalnic, anket, oglasne deske,
- seznama pogosto zastavljenih vprašanj in pobud, vprašanj in mnenj organom lokalne skupnosti.

Najpomembnejše pa je, da lokalne skupnosti zagotovijo občanom možnost uporabe transakcijskih storitev oziroma elektronskega poslovanja, ki bo z leti in z globalnim

razmahom elektronskega poslovanja izgubilo predpono »e«, saj bo postalo edina oblika poslovanja¹⁵.

V nadaljevanju pregledam in komentiram spletne strani nekaterih slovenskih občin. Ugotovim, da so v sosednji Občini Mengeš od mojega zadnjega obiska na njihovi spletni strani le-to spremenili. S prve strani bi kazalo umakniti dve obvestili¹⁶, s čimer bi poudarili aktualnost novic in se izognili prenasičenosti prve strani. Dopolniti in ažurirati pa bi bilo potrebno tudi gradiva za seje sveta. Zaradi množične in raznolike društvene dejavnosti in temu primerne števila društev je obiskovalcem dana možnost, da si s pomočjo iskalnika s pomočjo ključnih besed iz baze društev poiščejo društvo, ki ga iščejo.

Na spletni strani Občine Pivka zasledimo aktualne novice in javne razpise občine ter napovednik prireditev in spletne povezave. Domiselno objavljajo gradivo in predloge sklepov k posameznim točkam dnevnega reda seje občinskega sveta. To storijo tako, da na sklicu seje pri vsaki točki dnevnega reda priložijo gradivo v pdf formatu.

Občina Škofja Loka in Kranjska Gora nadzorno predstavita zaposlene javne uslužbence. Škofjeločani imajo izdelan seznam vseh javnih uslužbencev z njihovimi službenimi telefonskimi številkami, oznakami sob in elektronskimi naslovi. Kranjskogorčani so temu dodali še opis področij, za katera so uslužbenci zadolženi. Na Občini Kranjska Gora zapisnike občinskega sveta ločujejo po mandatu in zaporednih sklicih, ki jim sledijo zapisniki teh sej.

Preko spleta obiščem tudi nekatere mestne občine. Mestna občina Novo mesto rubrik nima razdeljenih po vsebinskih sklopih, temveč po nekem svojevrstnem redu, tako da na primer Množičnim medijem sledi Nadzorni odbor, temu Osnovni podatki o Novem mestu, nato so Podžupani Mestne občine Novo mesto, sledijo Sosednje občine, pa nato Občinski svet in Občinska uprava, pa Zgodovina Novega mesta in Znane osebnosti, nato Župan Mestne občine Novo mesto, pa nato Pozdrav Župana, za njim pa Šport in Športna društva. Zelo pregledno in nazorno pa imajo urejene zapisnike sej občinskega sveta za tekoči mandat 2002 – 2006 in arhiv zapisnikov za pretekli mandat, vse ločeno po posameznih letih.

Zanimivost pri Mestni občini Maribor je ta, da ima Klepetalnico, v kateri je možno po predhodnem vnosu vzdevka, gesla in sobe v vnosna polja klepetati tudi z županom Mestne občine Maribor, ki se od ostalih obiskovalcev Klepetalnice loči po grbu mesta Maribor v svojem vzdevku.

¹⁵ Spremljajoče besedilo ob ponudbi nakupa knjige Zakon o elektronskem poslovanju in elektronskem podpisu s komentarjem prek interneta (<http://www.gvzalozba.com/zalozba.asp>).

¹⁶ Obvestili sta datirani z 10.11.2002 – Razglednica Mengša in z 09.11.2002 – Glasilo Mengšan.

Na spletni strani Mestne občine Kranj zasledimo predvsem neupravne storitve, med katerimi dejavnost občine ne izstopa. V ospredju je koledar prireditve, izstopa tudi skupek koristnih informacij, kot so: Vremenska napoved, Razmere na cestah, Kino spored, Tečajna lista, Prireditve (le-te so tudi dodatno poudarjene) ter vozna reda avtobusov in vlakov.

Na spletni strani Mestne občine Koper se ob kliku na Županov koledar seznanimo z županovimi službenimi obveznostmi v tem tednu, s klikom na Pregled preteklih dogodkov od 05.januarja 2004 pa se seznanimo z županovimi letnimi obveznostmi do 12.09.2004. Zanimiv pa je tudi Anketni vprašalnik o zadovoljstvu strank. Rok za oddajo vprašalnika je sicer že zamujen, saj je bil do 30.06.2004, vendar so ob tem pomembnejši cilji, ki jih mestna uprava na čelu z županom s to anonimno anketo želi doseči in so:

- približati se strankam in spoznati njihova pričakovanja, potrebe, želje,
- izpolniti potrebe in pričakovanja strank,
- pritegniti stranke v proces izboljšav pri izvedbi storitev,
- spremljati raven odnosa s strankami in
- dvig ravni zadovoljstva strank.

2.3.3 Stanje spletne strani obravnavane lokalne skupnosti

Spletna stran obravnavanega organa, Občine Trzin, je dostopna na naslovu <http://www.obcina-trzin.si/>. Urednik strani je svetovalec župana za finance in proračun. Po obveznem uvodnem županovem pozdravu (Predstavitev) obiskovalcem spletne strani lahko podrobneje pregledam naslednje strani organov občine:

- Župan (Županov kotiček, Sporočila za javnost).
- Občinski svet (zgolj vabila na zadnje štiri seje občinskega sveta).
- Nadzorni odbor (prazno).
- Volilna komisija (dostopni so rezultati z zadnjih lokalnih volitev s poimenskim seznamom izvoljenih občinskih svetnikov in svetnic, ki imajo trenutno mandat).
- Občinska uprava (vlaganja v telefonsko omrežje, Spletna pisarna in DIJZ).
- Štab civilne zaščite.
- Predpisi, v katerih zasledim seznam trenutno veljavnih predpisov obravnavane lokalne skupnosti, urejen po štirih vsebinskih sklopih (Okolje in prostor s entiteto Prostorski akti, Družbene dejavnosti, Finance in gospodarstvo, Družbenopolitična skupnost) in peto stranjo Uradni popravki. V večini primerov so izdelane povezave na ločene dokumente.

V nadaljevanju navajam še ostale rubrike, ki niso osrednji predmet mojega zanimanja. To so: Zgodovina, Kultura (z entiteto Trzinska pomlad), Turizem (z entiteto Gostinska ponudba), Šport, CIH (z entitetami Ambulanta, Dvorana, Avla in Trg) in Odsev.

S klikom na DIJZ vstopim v *Katalog informacij javnega značaja*. Narejene so štiri povezave na ločene dokumente, ki so ZDIJZ, Uredba-dostop, Uredba-stroškovnik in Obrazec- vloga.

Uvodoma se obiskovalci seznanijo, da je katalog v pripravi do 24.5.2004 (določba 44. člena ZDIJZ) oziroma do 24.11.2004 (42.člen ZDIJZ).

Temu sledijo uvodna pojasnila vlagateljem vlog o načinu (osebno na vložišču, po pošti ali po elektronski pošti) in času vlaganja, ki velja za primer, ko vlagatelji vlogo prinesejo osebno na vložišče občine. V primeru, da so vloge posredovane po elektronski pošti, morajo biti podpisane z elektronskim podpisom, v nasprotnem primeru bodo stranke po isti poti pozvane, da vlogo dopolnijo z elektronskim ali lastnoročnim podpisom.

Sledi tudi seznanitev s stroški. Glede na to, da se vloge najpogosteje nanašajo na fotokopije dokumentov, je z uredbo¹⁷ zapisana cena ene strani fotokopije formata A-4, ki je 10,00 SIT. Seznanitev s cenami ostalih 18 vrst materialnih stroškov iz veljavnega cenika so potencialnim vlagateljem dostopne na že omenjeni povezavi Uredba-stroškovnik.

Sama zasnova Kataloga je identična predpisani¹⁸. V nadaljevanju vsebino Kataloga podrobneje proučim.

¹⁷ 3. člen Uredbe o višini stroškov posredovanja informacij javnega značaja.

¹⁸ Vzorec kataloga informacij javnega značaja je priloga Uredbi o posredovanju informacij javnega značaja.

Tabela 2.1 Trenutno stanje Kataloga informacij javnega značaja

1.Osnovni podatki o katalogu	
Naziv organa:	✓
Odgovorna uradna oseba:	✓
Datum prve objave kataloga:	✓
Datum zadnje spremembe:	NI
Katalog je dostopen na spletnem naslovu:	✓
Druge oblike kataloga:	✓
2.Splošni podatki o organu in informacijah javnega značaja s katerimi razpolaga	
2.a.Organigram in podatki o organizaciji organa	
Kratek opis del.področja organa:	✓
Seznam vseh notranjih organizacijskih enot:	Opis, da gre za enovit organ občinske uprave, z navedbo štirih področij, povezav ni narejenih
Organigram organa	Povezava ✓
2.c.Kontaktne podatke uradne osebe (oseb), pristojnih za posredovanje informacij	
Pristojni osebi:	✓
2.d.Seznam zakonov, podzakonskih aktov in predpisov EU z delovnega področja organa (preko državnega, lokalnega oziroma evropskega registra predpisov)	
Državni predpisi:	Povezava ✓
Predpisi lokalnih skupnosti:	Povezava ✓
Predpisi EU:	Povezave NI
2.e.Seznam predlogov predpisov (preko državnega oziroma lokalnega registra predpisov)	
Predlogi predpisov:	Povezav NI

Vir: <http://www.obcina-trzin.si/>

Tabela 2.2 Trenutno stanje Kataloga informacij javnega značaja - nadaljevanje

2.f.Seznam strateških in programskih dokumentov po vsebinskih sklopih	
Seznam strateških in programskih dokumentov:	Sprejeti strateški in programski dokumenti po vsebinskih sklopih – povezave na ločene dokumente NI Predlagani strateški in programski dokumenti po vsebinskih sklopih – povezave na ločene dokumente NI
2.g.Seznam vrst upravnih, sodnih ali zakonodajnih postopkov	
Vrste postopkov, ki jih vodi organ:	Navedba vrst postopkov NI Navedba podatkov o pogojih poteka posameznih vrst postopkov v skladu z 10.členom uredbe NI
2.h.Seznam javnih evidenc, s katerimi organ razpolaga	
Seznam evidenc:	NI
2.i.Seznam drugih informatiziranih zbirk podatkov	
Seznam zbirk:	NI
2.j.Najpomembnejši vsebinski sklopi drugih informacij javnega značaja oziroma seznam posameznih dokumentov	
Sklopi informacij – sledijo razčlenjenemu opisu delovnega področja organa:	NI
3.Opis načina dostopa do drugih informacij javnega značaja	
Opis dostopa do posameznih sklopov informacij:	NI
4.Seznam najpogosteje zahtevanih informacij javnega značaja	
Seznam:	NI

Vir: <http://www.obcina-trzin.si/>

Kot sem napovedala že na začetku raziskovalne naloge, nameravam izdelati uporabni seznam vrst upravnih postopkov v 2.g točki Kataloga, upoštevajoč določbo 10. člena Uredbe o posredovanju informacij javnega značaja. Navedena določba od organov zahteva, da v svetovni splet posredujejo podatke, ki obsegajo najmanj:

- pogoje, ki jih morajo osebe izpolnjevati, da lahko zahtevajo posamezno storitev;
- način, na katerega se lahko zahteva posamezna storitev, vključno s povezavo na elektronsko dostopen obrazec za vlogo, navedbo morebitnih zahtevanih prilog, navedbo o stroških storitve ter navedbo podatkov, ki jih bo organ pridobil sam na podlagi veljavnih predpisov;
- navedbo predpisov, ki predstavljajo pravno podlago ali sicer urejajo storitev;
- predviden rok za odločitev organa, oziroma izvedbo storitve.

Seznam vrst upravnih postopkov s povezavami na elektronsko dostopne obrazce vlog bomo sestavili ločeno po štirih področjih delovanja, in sicer: družbene dejavnosti, finance, okolje in prostor in gospodarske javne službe.

3 VARNOSTNI VIDIKI E-POSLOVANJA

Varnost je minimizacija ranljivosti virov. Ranljivost pa je kakršna koli slabost sistema, ki bi bila lahko izkoriščena proti sistemu ali podatkom v njem.

Nevarnosti na internetu so:

- vdor v računalnik,
- prestrezanje sporočil in
- spreminjanje sporočil.

Nevarnosti vdora v računalnik so:

- neposreden dostop do podatkov (spreminjanje, brisanje, črtanje),
- virusi (služijo uničevanju podatkov in programske opreme),
- trojanski konji (»zunanji« nadzor nad obdelavami v računalniku).

Obramba pred vdori v računalnik:

- razne oblike gesel in osebnih identifikacij (prstni odtisi, zenice, ipd.),
- požarni zidovi (varnostna programska oprema),
- ločevanje računalnikov (mrežni računalniki so ločeni od strežnikov, kjer se nahajajo podatki in programska oprema).

Problem prestrezanja sporočil lahko trenutno preprečimo le s kriptografijo oziroma tajnopisom.

Problem spreminjanja sporočil preprečujemo z elektronskimi podpisi, ki med drugim zagotavljajo, da sporočilo ni bilo spremenjeno. Elektronski podpis je niz podatkov v elektronski obliki, ki je vsebovan, dodan ali logično povezan z drugimi podatki in je namenjen preverjanju pristnosti teh podatkov in identifikaciji podpisnika (Zakon o elektronskem poslovanju in elektronskem podpisu 2000). Elektronski podpis ima dve lastnosti; prva je ta, da ga ni možno ponarediti, saj je prišlo z našega računalnika, druga pa je ta, da s podpisom jamčimo, da originala ni nihče spreminjal.

Tehnologija za varne in nadzorovane sisteme temelji na:

- šifriranju in odšifriranju prenešenih vsebin prek lokalnega računalniškega omrežja, intraneta, ektraneta ali interneta. Šifriranje je pretvorba podatkov v obliko, ki je nepooblaščen oseba ne more razumeti. Odšifriranje je obratni proces, ki pretvori šifrirane podatke v original, ki je razumljiv vsakomur. Pri šifriranju/odšifriranju morata pošiljatelj in prejemnik poznati ključ za šifriranje

in odšifriranje. Vsak paket, ki se med njima prenese, ga najprej pošiljatelj s posebnim ključem zašifrira, nato pa ga prejemnik s pomočjo posebnega algoritma in znanega ključa odšifrira. Ločimo simetrično šifriranje, kjer uporabljata prejemnik in pošiljatelj enak ključ in asimetrično šifriranje, kjer uporabljata prejemnik in pošiljatelj različen ključ za šifriranje in odšifriranje.

- digitalni podpis: S pomočjo digitalnega podpisa se prepričamo, ali je izvor dokumenta poslan podpisani. Z digitalnim podpisom podpisnik tudi zagotovi, da v poslan dokument v času pošiljanja ni nihče posegal oziroma, da se dokument ni spreminjal. Digitalni podpis predstavlja izvleček dokumenta, ki ga je poslan podpisnik in ga je nemogoče ponarediti.

3.1 Pravna ureditev e-poslovanja

Uporaba informacijske tehnologije in z njo povezano elektronsko izmenjavanje sporočil kot tudi arhiviranje pomembnih dokumentov v digitalni obliki v vsakodnevnem v gospodarskem in upravnem poslovanju je vse večja, z uveljavitvijo interneta pa dobiva še močnejši zagon.

Gre za pravno problematiko, ki ureja splošno in zelo široko področje, obsega pa prenos podatkov v dogovorjenem standardu (računalniška izmenjava podatkov), izmenjavo elektronskih sporočil z uporabo javnih ali zaščitenih standardov preko javnih ali zasebnih omrežij oziroma najbolj splošno prenašanje golega besedila v elektronski obliki (npr. preko Interneta). Zaradi že omenjene širine področja bo pravna ureditev vplivala na izvajanje velikega števila zakonov in drugih predpisov ter je zato potrebno sprejeti enega ali več zakonov. Področje namreč ni izredno široko samo zaradi raznovrstnih možnosti uporabe elektronskega poslovanja v gospodarstvu, državni upravi in drugod, temveč zakonodajno urejanje elektronskega poslovanja posega tudi v zelo širok spekter obstoječe zakonodaje, saj spreminja temeljne pojme, kot so izvornik oziroma original, pisna oblika, lastnoročni podpis pogodbenih strank in podobne pojme, ki jih zasledimo v večini slovenskih zakonov. Zato na Centru Vlade za informatiko že dalj časa poteka projekt z naslovom Pravna ureditev elektronskega poslovanja, v sklopu katerega poizkušajo poiskati ustrezne odgovore na odprta vprašanja. Med projektnimi izdelki sta tudi Zakon o elektronskem poslovanju in elektronskem podpisu in Uredba o pogojih za elektronsko poslovanje in elektronsko podpisovanje.

V ta kontekst sovpadata dva članka, ki sem jih zasledila na spletnem naslovu <http://24.ur.com/naslovnica/it/> dne 31.08.2004.

V prvem članku, ki nosi naslov *FBI ukrepa proti spletnim piratom* se seznanimo, da so agenti FBI po ameriških domovih začeli z obsežno akcijo pregona proti zlorabljanju avtorskih pravic zaradi spletne izmenjave datotek. Ob tem je policija med preiskavo zasegla veliko število opreme s sumom, da so uporabniki z njo prenašali velike količine

avtorsko zaščitene filmov preko t.i. uporabniških mrež P2P. Uporabniki P2P lahko neposredno dostopajo do datotek drugih uporabnikov, kar ima za posledico, da se datoteke lahko širijo oziroma presnemavajo z nesluteno hitrostjo. Izmenjava na relaciji uporabnik – uporabniku (P2P) naj ne bi pomenila dovoljenja za krajo, menijo predstojni za pregon.

Z opremo, ki je bila nato zasežena s strani organov pregona, so uporabniki preko svetovnega spleta med seboj prenašali tisoče glasbenih pesmi (MP3-jev), najnovejših filmskih hitov, kot so *Ubila bom Billa*, *Gospodar prstanov* in *Zadnji samuraj* ter ostalega avtorsko zaščenega materiala.

V nadaljevanju članka je navedeno, da so glasbene založbe v zadnjem letu ukrepale v več kot 3.000 primerih zlorab avtorskih pravic proti posameznikom v ZDA, tožbe pa se običajno končajo s plačilom okoli 5.000 \$, kar preračunano znese približno 1 milijon SIT.

Drugi članek, ki je pritegnil mojo pozornost in nosi naslov *Kako glede digitalnih avtorskih pravic?* pa se nanaša na načrtovani prevzem ameriškega podjetja ContentGuard s strani ameriškega računalniškega velikana Microsoft na čelu z Billom Gatesom in medijske družbe Time Warner. Preliminarne raziskave, ki jih je Evropska komisija v Bruslju opravila potem, ko sta Microsoft in Time Warener v juliju t.l. zaprosila za dovoljenje za prevzem, kažejo na to, da bi utegnil Microsoft s prevzemom pridobiti prevladujoč položaj na trgu tehnologij za zaščito digitalnih avtorskih pravic. Podjetje ContentGuard se namreč ukvarja z razvijanjem tehnologij za zaščito pred nezakonitim kopiranjem digitalnih vsebin in trženjem pravice intelektualne lastnine na tem področju.

Podjetje Microsoft je namreč vodilno podjetje na področju razvijanja standardov za zaščito pravic intelektualne lastnine v okviru informacijskih tehnologij, zato ni odveč bojazen Evropske komisije, da bi bila ob realizaciji načrtovanega prevzema ContentGuarda s strani Microsofta vprašljiv predvsem razvoj odprtih standardov na tem področju. Evropsko komisijo v Bruslju namreč skrbi, da bi prevzem tako okrepil Microsoftov položaj na področju zaščite digitalnih pravic intelektualne lastnine, da bi se morali njegovi konkurenti na tem področju prilagoditi njegovim standardom, kar prav gotovo ne bi okrepilo konkurence.

3.2 Digitalna potrdila

Digitalno potrdilo je elektronska osebna izkaznica. Izda ga overitelj digitalnih potrdil za določeno časovno obdobje. Overitelja na Centru vlade za informatiko predstavljata dva izdajatelja kvalificiranih digitalnih potrdil:

- SIGEN-CA (Slovenian General Certification Authority) za državljane in pravne osebe,
- SIGOV-CA (Slovenian Governmental Certification Authority) za upravo Republike Slovenije.

Overitelj jamči identiteto osebe (pravne ali fizične, informacijskega sistema, podatkovne baze, aplikacije, delovne postaje, strežnika), ki poseduje digitalno potrdilo, katerega je izdal. Z njim se lahko prepričamo, ali je dokument res poslal pošiljatelj in nihče drug. Vsebuje osnovne podatke o osebi (ime in priimek ali firmo podjetja, identifikacija informacijskega sistema, identifikacija podatkovne baze, identifikacija strežnika...), serijsko številko, rok uporabe, kopijo javnega ključa osebe in digitalni podpis izdajatelja potrdila. Pri digitalnem potrdilu ne potrebujemo svojega zasebnega in javnega ključa, ampak le javni ključ overitelja digitalnih potrdil. Digitalno potrdilo se pošilja skupaj s šifriranim sporočilom. Prejemnik za odšifriranje pošiljateljevega javnega ključa uporablja javni ključ overitelja. Overitelj digitalnih potrdil se obvezuje, da bo odšifriral pošiljateljev javni ključ, ki je poslan skupaj s sporočilom. Za odšifriranje sporočila se nato uporabi pošiljateljev javni ključ. V uporabi so spletna, kartična in vgrajena digitalna potrdila. Spletno digitalno potrdilo se shranjuje na trdem disku ali na disketah računalnika. Kartična digitalna potrdila se shranjujejo na laserskih karticah. Za njihovo uporabo potrebujemo čitalec kartic. Vgrajena digitalna potrdila pa so že vgrajena v napravah (npr. mobilni telefoni, dlančniki, pagerji...).

4 ZAKONSKI VIDIKI DOSTOPA DO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA

V skladu z določbami Zakona o dostopu do informacij javnega značaja je le-ta informacija, ki izvira iz delovnega področja organa, nahaja pa se v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali dokumentarnega gradiva, ki ga je organ izdelal sam, v sodelovanju z drugim organom ali pa ga je pridobil od drugih oseb. Pri tem je posebej poudarjeno načelo prostega dostopa do teh informacij, ki so prosto dostopna tako pravnim kot tudi fizičnim osebam brez predhodnega dokazovanja pravnega interesa¹⁹.

4.1 Pravna podlaga

Uveljavitev Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 24/2003) v Slovenijo prinaša novo in v zadnjem času (zlasti v EU) vse pomembnejšo dimenzijo demokracije²⁰. Namen²¹ tega zakona je zagotoviti javnost in odprtost delovanja organov²² ter omogočiti uresničevanje pravice posameznikov in pravnih oseb, da pridobijo informacije javnega značaja.

Definicija termina *informacija javnega značaja* je zajeta v 4. členu ZDIJZ. Tako je »informacija javnega značaja informacija, ki izvira iz delovnega področja organa, nahaja pa se v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali dokumentarnega gradiva«, izdelal pa ga je organ sam, v sodelovanju z drugim organom, ali pa pridobil od drugih oseb.

Avtorja²³ v uvodniku poudarjata dve pomembni dimenziji tega zakona. Prva se nanaša na informacijsko družbo, temelječo na informaciji in njeni neločljivi povezanosti z informacijsko-telekomunikacijsko tehnologijo, pri čemer imamo običajno v mislih internet²⁴. Druga pomembna dimenzija pa se po mnenju obeh avtorjev²⁵ nanaša na

¹⁹ Polemike v zvezi s terminom »v zakonu utemeljen pravni interes« opisujem v poglavju 4.1.3 Polemike.

²⁰ Bugarič in Pličanič 2003: *Prost dostop do informacij javnega značaja*, Pravna praksa, 9/2003: 3).

²¹ Namen ZDIJZ je opisan v prvem odstavku 2. členu zakona.

²² Organi, ki jih zakon zavezuje, so taksativno naštet v 1. členu zakona in so: državni organi, organi lokalnih skupnosti, javne agencije, javni skladi in druge osebe javnega prava, nosilci javnih pooblastil in izvajalci javnih služb.

²³ Enako kot v sprotni opombi pod zaporedno številko 9.

²⁴ Definicija: »Internet je javno globalno omrežje med seboj povezanih mrež s paketnim prenosom, ki so trenutno zasnovane na IP protokolu in v načelu omogočajo vsakemu uporabniku, da komunicira z vsakim drugim uporabnikom (EU, Fischer, Lorenz)« - Bavec, prosojnice s predavanj Urejenost podjetja – informatika 2002/2003 (dostopne na spletni strani: www2.arnes.si/~bavec).

²⁵ Enako kot pod zap.št. 9 in 12.

sodelovanje javnosti v postopkih političnega in pravnega odločanja, pri čemer navajata termina *obveščenost sodelujoče javnosti* in *širitev polja demokracije*.

4.1.1 Ustavna kategorija

Ustavna kategorija pravice do pridobitve informacije javnega značaja je zapisana v drugem odstavku 39. člena Ustave RS (Ur.list RS, št. 33/1991-I, 42/1997, 66/2000 in 24/2003), v katerem je zapisano: »Vsakdo ima pravico dobiti informacijo javnega značaja, za katero ima v zakonu utemeljen pravni interes, razen v primerih, ki jih določa zakon.« Omenjeni člen ustave, ki sicer opredeljuje pravico do svobode izražanja, je bil zaradi pomanjkanja zakonodaje, ki bi to področje urejala, do sprejetja Zakona o dostopu do informacij javnega značaja v marcu 2003, le deloma uresničljiv.

4.1.2 Zakonska kategorija

Da je pravica do dostopa do informacij javnega značaja tudi zakonska kategorija, je razvidno iz vsebine Zakona o dostopu do informacij javnega značaja, ki ga je Državni zbor Republike Slovenije sprejel na 23. redni seji dne 25. februarja 2003.

Zakon s 1. odstavkom 39. člena omogoča sankcioniranje oseb oziroma kršiteljev, ki uničijo dokument, zadevo, dosje, register, evidenco ali dokumentarno gradivo, v katerem se nahaja informacija javnega značaja, z namenom, da jo napravi nedostopno javnosti, v naslednjem odstavku se predvideva sankcioniranje odgovorne osebe organa, ki namenoma uniči v predhodnem odstavku naštetu gradivo, v zadnjem – tretjem odstavku istega člena pa se kaznuje za prekršek uradna oseba organa, če v predpisanem roku neupravičeno ne posreduje zahtevane informacije javnega značaja.

4.1.3 Polemike

Ob proučevanju polemik²⁶, nastalih ob oblikovanju predloga ZDIJZ, je največ polemik zaslediti glede ustavno določenega termina »v zakonu utemeljen pravni interes«²⁷. V določbi drugega odstavka veljavne Ustave Republike Slovenije je namreč zapisano: »Vsakdo ima pravico dobiti informacijo javnega značaja, za katero ima v zakonu utemeljen pravni interes, razen v primerih, ki jih določa zakon.« Zakon o dostopu do informacij javnega značaja pa v drugem odstavku 5. člena pravice pridobitve informacije javnega značaja ne pogojuje s predhodnim dokazovanjem pravnega interesa, temveč zagovarja *načelo prostega dostopa*. Informacije javnega značaja so namreč prosto dostopne pravnim ali fizičnim osebam oziroma krajše, prosilcem. Tako je Milada Mirković na omenjeni okrogli mizi PIC ugotovila, da: »v Sloveniji zaradi pravne neurejenosti posamezniki nimamo zanesljivega pravnega

²⁶ Povzetek razprav na okrogli mizi, ki jo je organiziral Pravno-informacijski center nevladnih organizacij (PIC) v petek, 13.11.1998 (<http://www2.arnes.si/~rzjtopl/slo/s-dostop.htm>; 14.06.2004).

²⁷ Drugi odstavek 39.člena veljavne Ustave RS.

mehanizma, ki bi nam zagotovil svoboden dostop do določene informacije javnega značaja.« Po njenem mnenju bi lahko kar z zakonom podelili pravni interes, kot ga zahteva drugi odstavek 39.člena, kar bi bilo formalno in politično lažja pot kot spreminjanje Ustave, vendar po mnenju pravnikov, sodelujočih na tej okrogli mizi, pravnosistemsko težko izvedljiva pot. Podobno so ugotavljali pri zamisli, da bi poskusili naštevati informacije, za katere naj bi veljal svoboden dostop.

Avtorica mag. Urška Prepeluh v svoji raziskavi v okviru projekta raziskovalnih štipendij Mirovnega inštituta²⁸, ki jo je izdelala v letu 2002, na isto temo ugotavlja, da bi »ta ustavna določba, kot je zapisana, lahko pomenila obratno domnevo in sicer da mora posameznik izkazati nek v zakonu opredeljen pravni interes, da informacije zahteva, sicer mu organ lahko dostop brez nadaljnega zavrne.« Poudarja, da mora biti delovanje države javno, zato ni vprašanje, zakaj posameznik informacijo potrebuje, ker se domneva, da je njegova pravica, vedeti, kaj počnejo organi oblasti, slednji pa lahko dostop zavrnejo samo takrat, kadar to opravičujejo drugi pomembni interesi, navedeni v 12 točkah 6.člena ZDIJZ.

Že omenjena avtorica mag. Milada Mirković v svoji raziskavi v okviru projekta raziskovalnih štipendij Mirovnega inštituta v letu 2002²⁹ v zvezi s to tematiko priporoča ustavno spremembo tako, da se dostop do informacij javnega značaja ne pogojuje z izkazovanjem kakršnega koli kvalificiranega interesa. Ista avtorica v nadaljevanju ugotavlja, da je »največja pomanjkljivost ta, da ZDIJZ ne zagotavlja preverbe odločitve organa o zahtevi za pridobitev informacije pred neodvisnim telesom v učinkovitem in hitrem postopku in zato predlaga ustanovitev informacijskega ombudsmana³⁰, ki bi bil pristojen za hiter, neformalen, preverbeni postopek in bi imel dostop do vseh zaupnih podatkov. Na že omenjeni okrogli mizi³¹ je tedanji varuh človekovih pravic Ivan Bizjak menil, da bi bilo »smotno, če bi informacijski ombudsman deloval v okviru že delujočega varuha človekovih pravic«.

Pritožbeni postopek in organ, ki proučuje pritožbe zoper izdane odločbo, s katero posamični organ zavrne zahtevo prosilca po dostopu do informacij javnega značaja, podrobneje opisujejo določbe 27., 28., 29. in 30. člena ZDIJZ. Tako je za odločanje o pritožbi zoper odločbo, s katero je organ zavrgel ali zavrnil zahtevo za dostop do

²⁸ Naslov raziskave je »Dostop do informacij javnega značaja: Primeri evropskih institucij, zvezne države New York in Slovenije«, dostopna je na spletnem naslovu http://www.mirovni-institut.si/slo_hmp/publikacije/Prepeluh. (junij 2004).

²⁹ Naslov tega avtorskega dela je: Dostop do informacij javnega značaja Primerjava: ZDA, Nizozemska in Slovenija, dostopna na spletnem naslovu http://www.mirovni-institut.si/slo_hmp/publikacije/mirkovic. (junij 2004).

³⁰ Poverjena bi mu bila naloga, da spremlja in nadzira uresničevanje pravice javnosti do pridobitve informacije javnega značaja ter spodbuja in promovira odprtost in preglednost delovanja državnih organov.

³¹ Glej sprotno opombo pod zaporedno številko 15.

informacije javnega značaja pristojen *pooblaščenec za dostop do informacij javnega značaja*, ki je samostojen državni organ, in ga na predlog predsednika Republike Slovenije imenuje Državni zbor Republike Slovenije.

Zoper odločbo pooblaščenca pa je mogoče začeti tudi upravni spor skladno z zakonom (31. člen ZDIJZ).

4.2 Vsebina zakona

Pravico posameznika, da ima dostop do informacij javnega značaja, opredeljuje že 39.člen Ustave RS, ki zagotavlja transparentnost delovanja državnih ustanov. To je tudi način javnega nadzora nad delovanjem institucij. S tem zakonom pa so te pravice še bolj natančno opredeljene. V slovenski prostor vnaša večjo odprtost in bolj jasno določen dostop do informacij, kar je nenazadnje tudi osnovna demokratična pravica.

Informacije javnega značaja omogočajo *javnost in odprtost delovanja* državnih organov, lokalne samouprave. Organi si morajo na podlagi tega zakona prizadevati, da je javnost čim bolj obveščena o njihovem delovanju. K temu jih še posebej zavezujejo določbe 10.člena ZDIJZ, ki urejajo posredovanje informacij javnega značaja v svetovni splet.

Vlada Republike Slovenije je v Uredbi o posredovanju informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 115/2003) natančneje določila način posredovanja informacij javnega značaja in način njihovega posredovanja v svetovni splet, način priprave kataloga informacij javnega značaja in podrobneje določila, kaj se šteje za podatke iz dokumenta, ki je v postopku izdelave in katere so druge informacije javnega značaja³².

Po tem zakonu so informacije javnega značaja vse tiste informacije, ki niso osebne, torej izvirajo iz delovnega področja organa³³ in se nahajajo v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali dokumentarnega gradiva.

Ker je dostop do informacij javnega značaja prost, morajo vsi zgoraj navedeni zavezanci prosilcu na njegovo ustno ali pisno zahtevo omogočiti dostop do vseh tistih informacij javnega značaja, ki v zakonu niso določene kot izjema.

Med izjeme se uvrščajo tajni podatki, poslovne skrivnosti, osebni podatki in drugi s področno zakonodajo in po ZDIJZ zavarovani podatki.

Prosilec ima pravico pridobiti informacijo od organa tako, da jo pridobi na vpogled, da pridobi njej prepis, fotokopijo ali njen elektronski zapis. Pridobitev informacije je brezplačna, zaračunajo se le morebitni materialni stroški. Vlada Republike Slovenije je na 69.seji dne 08.04.2004 izdala Uredbo o višini stroškov posredovanja informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 40/2004), ki ga mora vsak organ objaviti in dati na vpogled prosilcu. Prosilec lahko poleg tega zahteva, da mu organ vnaprej pove, koliko

³² Te informacije javnega značaja podrobneje našteva 11.člen Uredbe.

³³ Vlada vsako leto objavi katalog organov, za katere se uporablja ZDIJZ.

bo posredovanje informacije stalo. Če je informacija večjega obsega, lahko organ zahteva od prosilca vnaprejšnji polog odmerjenega zneska za kritje stroškov posredovanja zahtevane informacije.

4.2.1 Zavezanci in upravičenci

Zavezance po tem zakonu opredeljuje 1.člen ZDIJZ. Zavezanci po tem zakonu so: državni organi, organi lokalnih skupnosti, javne agencije, javni skladi in druge osebe javnega prava, nosilci javnih pooblastil in izvajalci javnih služb (prvi odstavek 1.člena ZDIJZ). Vlada Republike Slovenije vsako leto objavi katalog teh organov.

Upravičenci do dostopa do zahtevanih informacij so vsi³⁴, ki informacije javnega značaja zahtevajo bodisi v pisni ali ustni obliki. To pomeni, da so informacije javnega značaja prosto dostopne, saj ima vsak prosilec na svojo zahtevo pravico dobiti od organa informacijo javnega značaja tako, da jo pridobi na vpogled, ali da pridobi njen prepis, fotokopijo ali njen elektronski zapis.

4.2.2 Vrste informacij in izjeme

Informacija javnega značaja je definirana v 4.členu ZDIJZ. To je informacija, ki izvira iz delovnega področja organa in jo je organ izdelal sam, v sodelovanju z drugim organom ali pridobil od drugih oseb, nahaja pa se lahko v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali dokumentarnega gradiva.

Vsak organ je dolžan posredovati v svetovni splet naslednje *informacije javnega značaja* (10.člen ZDIJZ):

- prečiščena besedila predpisov, ki se nanašajo na delovno področje organa, povezana z državnim registrom predpisov na spletu;
- programe, strategije, stališča, mnenja, študije in druge podobne dokumente, ki se nanašajo na delovno področje organa;
- predloge predpisov, programov, strategij in drugih podobnih dokumentov, ki se nanašajo na delovno področje organa;
- vse objave in razpisno dokumentacijo v skladu s predpisi, ki urejajo javna naročila;
- podatke o upravnih storitvah (upravni postopki, obrazci, ipd.) in
- druge informacije javnega značaja.

Druge informacije javnega značaja taksativno našteva 11.člen Uredbe o posredovanju informacij javnega značaja. Tako mora organ v splet posredovati tudi naslednje informacije javnega značaja:

³⁴ Upravičence, ki so lahko pravne ali fizične osebe, zakon v 5.členu krajše poimenuje kot prosilce.

- podatke o pomembnejših dogodkih, odločitvah in novostih pri organu (novice o delovanju organa);
- napotke glede izvrševanja pravic v zvezi z dostopom do informacij javnega značaja;
- stroškovnik iz 36.člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja;
- letno poročilo³⁵ o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja iz 38.člena omenjenega zakona;
- informacije javnega značaja, ki jih je organ posredoval na podlagi vložene ustne ali pisne zahteve, pa organ ocenjuje, da bodo postale predmet nadaljnjih enakih zahtev drugih prosilcev;
- strokovne napotke za uporabnike javnih dobrin in storitev in
- podatke o posameznih ukrepih in dejavnostih izvajalca javne službe.

Izjeme glede načela prostega dostopa do informacij javnega značaja podrobneje opredeljuje 6.člen ZDIJZ. Organ prosilcu zavrne dostop do zahtevane informacije, če se zahteva nanaša na:

- podatek, ki je na podlagi zakona, ki ureja tajne podatke, opredeljen kot tajen zaradi javen zaradi javne varnosti, obrambe države, zaupnosti mednarodnih odnosov ali zaupnosti obveščevalne in varnostne dejavnosti državnih organov;
- podatek, ki je opredeljen kot poslovna skrivnost v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe;
- osebni podatek, katerega razkritje bi pomenilo kršitev varstva osebnih podatkov v skladu z zakonom, ki ureja varstvo podatkov;
- podatek, katerega razkritje bi pomenilo kršitev zaupnosti individualnih podatkov o poročevalskih enotah skladno z zakonom, ki ureja dejavnost državne statistike;
- podatek, ki se nahaja v javnem arhivskem gradivu, ki je skladno z zakonom, ki ureja arhivsko gradivo in arhive, opredeljen kot zaupen;
- podatek, katerega razkritje bi pomenilo kršitev zaupnosti davčnega postopka skladno z zakonom, ki ureja davčni postopek;
- podatek, ki je bil pridobljen ali sestavljen zaradi kazenskega pregona ali v zvezi z njim, ali postopka s prekrški in bi njegovo razkritje škodovalo njegovi izvedbi;

³⁵ Skupno letno poročilo vseh organov o izvajanju ZDIJZ pripravi in na svojem spletišču objavi Ministrstvo za informacijsko družbo.

- podatek, ki je bil pridobljen ali sestavljen zaradi upravnega postopka, in bi njegovo razkritje škodovalo njegovi izvedbi;
- podatek, ki je bil pridobljen ali sestavljen zaradi pravnega, nepravdnega ali drugega sodnega postopka, in bi njegovo razkritje škodovalo njegovi izvedbi;
- podatek iz dokumenta, ki je v postopku izdelave, in je še predmet posvetovanja v organu, njegovo razkritje pa bi povzročilo napačno razumevanje njegove vsebine;
- podatek o naravni vrednoti, ki v skladu z zakonom, ki ureja ohranjanje narave, ni dostopen javnosti zaradi varovanja naravne vrednote;
- podatek iz dokumenta, ki je bil sestavljen v zvezi z notranjim delovanjem oziroma dejavnostjo organov, in bi njegovo razkritje povzročilo motnje pri delovanju oziroma dejavnosti organa.

Če so v dokumentu, ki ga prosilec zahteva, vsebovane le deloma predhodno zapisane informacije, in jih organ lahko izloči iz dokumenta, ne da bi bila pri tem ogrožena zaupnost teh dokumentov, pooblaščenca oseba organa te informacije iz dokumenta izloči in prosilca seznanji z vsebino preostalega dokumenta. Naveden postopek je poimenovan kot *delni dostop* in ga opredeljuje 7.člen ZDIJZ.

4.2.3 Katalog informacij javnega značaja

Vsak organ je dolžan redno vzdrževati in na primeren način javno objavljati (uradno glasilo organa, svetovni splet, ipd.) ter dati na vpogled prosilcu po vsebinskih sklopih urejen katalog informacij javnega značaja, s katerimi razpolaga.

Vsebinsko Kataloga informacij javnega značaja podrobneje predpisuje 2.člen Vladne Uredbe o posredovanju informacij javnega značaja. Tako je posamični organ dolžan redno vzdrževati katalog informacij javnega značaja, ki obsega najmanj:

- Osnovne podatke o katalogu, ki so: naziv organa, ki je izdal katalog, in odgovorne osebe, ki je katalog sprejela, datum objave oziroma datum zadnje spremembe kataloga in podatke o dostopnosti kataloga v elektronski in v fizični obliki;
- Splošne podatke o organu in informacijah javnega značaja, s katerimi razpolaga, kar obsega:
 - organigram in podatke o organizaciji organa, ki morajo obsegati najmanj seznam vseh notranjih organizacijskih enot ter za vsako notranjo organizacijsko enoto naslednje podatke: naziv organizacijske enote, naslov in druge kontaktne podatke notranje organizacijske enote, če se ti

razlikujejo od podatkov za organ kot celoto, ter navedbo vodje notranje organizacijske enote (ime, priimek, naziv), če je uradna oseba;

- ministrstva v svojih katalogih odkazujejo na seznam drugih organov z njihovega delovnega področja v katalogu organov iz drugega odstavka 1.člena ZDIJZ;
- kontaktne podatke uradne osebe oziroma oseb, pristojnih za posredovanje informacij javnega značaja, ki vključujejo navedbo imena in priimka, funkcije in naziva, poštnega naslova, elektronskega naslova in neposredne službene telefonske številke;
- povezavo na državni register predpisov in register predpisov Evropske unije v delu, ki se nanaša na delovno področje organa, organi lokalnih skupnosti pa tudi povezavo na lokalni register predpisov;
- ministrstva in vladne službe preko državnega registra predpisov vodijo tudi seznam predlogov predpisov iz 9.člena uredbe in predlogov predpisov Evropske unije v povezavi z EU portalom, organi lokalnih skupnosti pa preko lokalnega registra predpisov seznam predlogov predpisov iz 9.člena te uredbe;
- seznam sprejetih in predlaganih strateških in programskih dokumentov ter znanstvenih mnenj, poročil in analiz z delovnega področja organa, s katerimi organ razpolaga, urejenih po vsebinskih sklopih;
- seznam vrst upravnih, sodnih ali zakonodajnih postopkov, ki jih organ vodi, oziroma navedbo, da ne vodi nobenega postopka, s kratkim opisom poteka postopkov;
- seznam javnih evidenc, s katerimi upravlja organ, s kratkim opisom vsebine javne evidence, ki vključuje opis načina pridobivanja podatkov javne evidence in navedbo o povezanosti javne evidence z drugimi javnimi evidencami, oziroma navedbo, da ni povezana z drugo javno evidenco;
- seznam drugih informatiziranih zbirk podatkov z opisom načina pridobivanja podatkov in dostopa do podatkov;
- seznam pomembnejših vsebinskih sklopov drugih informacij javnega značaja ali seznam posameznih pomembnih dokumentov, ki vsebujejo informacije javnega značaja.

V tretjem sklopu sledi podroben *Opis načina dostopa do informacij javnega značaja*, s katerimi organ razpolaga. V navedenem je podrobneje opisan dostop preko spleta z navedbo tehničnih pogojev in oblik, v katerih se nahajajo informacije javnega značaja, temu sledi opis fizičnega dostopa z navedbo uradnih ur organa, prostora in

načina seznanitve z informacijo, skladno s 13.členom Uredbe je podrobneje opisan tudi dostop za ljudi s posebnimi potrebami, delni dostop in povezava na stroškovnik.

V četrtem sklopu Kataloga pa organ izdela Seznam desetih najpogosteje zahtevanih informacij javnega značaja. Seznam je narejen po poimenskih informacijah ali pa po vsebinskih sklopih. Pri tem gre za samodejno generiran seznam, ki ga določa povpraševanje po posamezni informaciji.

5 OBLIKOVANJE INFORMACIJE O OBČINSKEM SVETU

Kot sem napovedala v dispoziciji diplomske naloge, želim spletno stran obravnavane lokalne skupnosti dopolniti s podatki o sestavi, nalogah, stalnih komisijah in delovnih telesih občinskega sveta.

5.1 Sestava

Občinski svet v tem mandatu sestavlja 12 občinskih svetnikov in svetnic. Mandat jim je bil potrjen na 1.(konstitutivni) redni seji dne 25.11.2002. Občinski svet sestavlja:

- 1 svetnica in 4 svetniki Liste za trajnostni razvoj Trzina-Tone Peršak in sokrajani;
- 1 svetnica in 2 svetnika Liste Za zeleni Trzin;
- 1 svetnik LDS;
- 1 svetnik SDS;
- 1 svetnica ZLSD in
- 1 svetnik N.Si.

Imena občinskih svetnikov in svetnic z njihovimi podatki so dostopna na strani Občinske volilne komisije.

5.2 Naloge

Naloge Občinskega sveta kot najvišjega organa odločanja o vseh zadevah v okviru pravic in dolžnosti občine so podrobneje definirane v 18.členu veljavnega Statuta Občine Trzin. Naloge Občinskega sveta so:

- potrjuje mandate članov občinskega sveta in župana in ugotavlja predčasno prenehanje mandata občinskega funkcionarja;
- sprejme statut občine in poslovnik o svojem delu;
- sprejema odloke, prostorske plane in druge plane razvoja občine, proračun, letni program prodaje občinskega finančnega in stvarnega premoženja, zaključni račun občine in druge občinske akte (uredbe in odredbe, priporočila, deklaracije in resolucije, pravilnike, razglase in sklepe);
- razpisuje referendum v skladu z zakonom in statutom občine;
- daje zakonodajne pobude Državnemu zboru Republike Slovenije in mnenja ter soglasja v skladu z zakonom;
- daje soglasje k prenosu nalog iz državne pristojnosti na občino in odloča o nanjo prenešenih zadevah, če po zakonu o teh zadevah ne odloča drug organ;
- daje pobude za prenos državnih pristojnosti na občino;

- posreduje druge pobude in vprašanja Državnemu zboru in Državnemu svetu Republike Slovenije;
- daje pobude za sklice zborov občanov;
- odloča o pridobitvi in odtujitvi občinskega premoženja, kolikor z odlokom ne pooblasti župana za odločanje o tem do določene vrednosti oz. višine zneska;
- odloča o najemu posojila ali prevzemu jamstva;
- odloča o pogojih za podeljevanje koncesij na področju izvajanja gospodarskih javnih služb;
- določa vrste in način izvajanja lokalnih javnih služb;
- ustanavlja javne zavode, javna podjetja in druge pravne osebe javnega prava v skladu z zakonom;
- določa prispevke za opravljanje komunalnih storitev;
- sprejema ukrepe za spodbujanje gospodarskega razvoja občine;
- ustanavlja odbore in komisije občinskega sveta ter voli oz. imenuje in razrešuje njihove člane;
- imenuje in na predlog nadzornega odbora predčasno razrešuje člane nadzornega odbora;
- imenuje člane občinske volilne komisije za občinske volitve;
- na predlog župana imenuje in razrešuje podžupana;
- imenuje in razrešuje člane komisije po zakonu o nezdržljivosti opravljanja javnih funkcij s pridobitno dejavnostjo, člane sveta občine za varstvo uporabnikov javnih dobrin, člane sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, člane odbora za razpolaganje s sredstvi požarnega sklada, člane štaba civilne zaščite, člane sveta za varstvo najemnikov neprofitnih stanovanj in člane drugih organov, ustanovljenih na podlagi zakona;
- na predlog komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja v skladu z zakonom določa višino plač ali delov plač občinskih funkcionarjev ter kriterije in merila za nagrade in nadomestila članom organov in delovnih teles, ki jih imenuje občinski svet;
- daje mnenje k imenovanju načelnika upravne enote;
- imenuje in razrešuje predstavnike občine v sosvetu načelnika upravne enote;
- nadzoruje delo župana, podžupana in občinske uprave glede izvajanja odločitev Občinskega sveta;
- ustanavlja organe občinske uprave, določa njeno organizacijo in delovno področje ter nadzoruje njeno delo;

- v sodelovanju z občinskimi sveti drugih občin ustanavlja skupne organe občinske uprave in skupne organe za izvrševanje ustanoviteljskih pravic v javnih zavodih in javnih podjetjih;
- določi organizacijo in način izvajanja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami za obdobje petih let, sestavni del katerega je tudi program varstva pred požari in sprejema letni program teh dejavnosti;
- sprejem odlok o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami in določi varstvo pred požari, ki se opravlja kot javna služba;
- določi organizacijo občinskega sveta in način njegovega delovanja v vojni;
- odloča o povezovanju občine v širše lokalne skupnosti;
- odloča o pobratenju z drugimi občinami;
- odloča o drugih zadevah, ki jih določata zakon in veljavni statut občine.

5.3 Stalne komisije

Stalni komisiji Občinskega sveta Občine Trzin sta Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja in Statutarno pravna komisija.

Komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, ki jo sestavljajo štirje člani in predsednik, s sklepom ustanovi Občinski svet.

Komisija na prvi, konstitutivni seji občinskega sveta obravnava poročilo občinske volilne komisije o izidu volitev, potrdila o izvolitvi občinskih svetnikov in župana ter morebitne pritožbe kandidatov ali predstavnikov kandidatov. Po obravnavi poročila komisija predlaga občinskemu svetu potrditev nespornih mandatov oziroma ustrezno odločitev o mandatih, ki so iz kakršnegakoli razloga sporni.

Komisija za občinski svet pripravi vse potrebno v zvezi z morebitnim prenehanjem mandata katerega izmed članov sveta.

Komisija pripravi za sprejem na seji občinskega sveta akt o plačah oziroma nadomestilih funkcionarjev občine ter zunanjih članov delovnih teles občinskega sveta, pripravlja predloge in potrebne akte za volitve in imenovanja iz pristojnosti občinskega sveta ter predloge mnenj in soglasij k imenovanjem in izvolitvam v skladu z zakoni in statutom Občine Trzin.

Komisija opravlja tudi vse druge naloge, ki ji jih nalagata Statut Občine Trzin in Poslovnik občinskega sveta Občine Trzin.

Statutarno pravna komisija pa ima naslednje naloge:

- priprava Statuta Občine Trzin in morebitnih kasnejših sprememb in dopolnitev statuta;
- priprava poslovnika Občinskega sveta in morebitnih kasnejših sprememb in dopolnitev poslovnika;

- sprotne razlage Statuta Občine Trzin in Poslovnika občinskega sveta Občine Trzin v primerih, kadar na sejah občinskega sveta pride do sporov o razlagah statuta oziroma poslovnika v skladu s Poslovníkom občinskega sveta;
- preverjanje skladnosti predlogov aktov, ki jih sprejema občinski svet, pred obravnavo na sejah občinskega sveta s Statutom Občine Trzin ter oblikovanje predlogov dopolnil oz. sprememb teh predlogov aktov z namenom uskladitve s statutom in
- opravljanje drugih nalog, ki jih komisiji nalagata Statut Občine Trzin in Poslovník občinskega sveta.

5.4 Delovna telesa

Na prvi, konstitutivni seji v tem mandatu je Občinski svet Občine Trzin sprejel sklep poslovniške narave, s katerim je ustanovil naslednja stalna delovna telesa:

- Odbor OS za gospodarstvo in kmetijstvo.
- Odbor OS za gospodarske javne službe in komunalno infrastrukturo.
- Odbor OS za družbene dejavnosti, socialno delo in dejavnost društev.
- Odbor OS za finance.
- Odbor OS za okolje in prostor.
- Statutarno pravno komisijo.
- Komisijo za občinska priznanja, proslave in promocijo občine.

To so stalna delovna telesa občinskega sveta, ki pripravljajo podlage za odločitve občinskega sveta za področja iz svojih pristojnosti, določenih z imeni odborov. Odbori morajo obvezno obravnavati vse predloge predpisov, za katere so določeni kot matično delovno telo.

Vsak odbor obravnava predloge župana in predloge drugih pooblaščenih predlagateljev s svojega delovnega področja in posreduje občinskemu svetu mnenja o teh predlogih, predlaga svetu v sprejem stališča in sklepe v zvezi s predlaganimi predlogi aktov občinskega sveta oziroma drugih odločitev.

5.5 Priporočila

Elektronsko poslovanje je postalo način našega zasebnega kot tudi javnega življenja, saj menda ni več panoge, v kateri elektronsko poslovanje ne bi vztrajno odvzemalo pozicije dosedanji utečeni obliki klasičnega poslovanja. Pisalni stroji so takorekoč zgodovina. Pri tem tudi lokalne skupnosti niso izjema.

Ob tem imajo izvoljeni občinski svetniki in svetnice, na čelu z županom občine odločujočo vlogo pri razpolaganju s premoženjem občine in torej tudi pri odločitvi,

koliko finančnih sredstev bodo v proračunu občine namenili posodobitvi e-poslovanja lokalne skupnosti.

Tendenca lokalne skupnosti, zapisana v občinski strategiji, je v zagotavljanju čim višje stopnje soodločanja prebivalcev, čim višje stopnje kakovosti življenja ter čim višje ravni zadovoljevanja potreb in interesov občanov.

Tako bi z vidika usmerjenosti občine k občanu, transparentnosti delovanja in odprtosti delovanja lokalne skupnosti kazalo zakupiti dodatni prostor za gostovanje na spletnem strežniku in na ta način izboljšati delovanje na področju e-storitev, e-administracije in e-demokracije.

Občinski svet v tem mandatu šteje 12 občinskih svetnikov in svetnic. Ob delni finančni soudeležbi svetnikov in svetnic bi kazalo pristopiti k nakupu prenosnih računalnikov za potrebe občinskih svetnikov in svetnic. Sklici sej, gradiva za seje in zapisniki bi se lahko objavljali na spletnih straneh občine, s tem pa bi se izognili stroškom glede priprave in razpošiljanja gradiva članom in članicam občinskega sveta. Svetnikom in svetnicam bi bilo potrebno dodeliti tudi elektronske naslove. Na ta način bi bilo izboljšano obojestransko komuniciranje na relaciji občinski svetnik – občinska uprava, občinski svetnik – občan in nenazadnje tudi občinski svetnik občan – občinska uprava.

6 OBLIKOVANJE INFORMACIJE O UPRAVNIH POSTOPKIH

V dispoziciji diplomske naloge sem napovedala, da bom izdelala seznam upravnih postopkov, ločeno po področjih za družbene dejavnosti, finance, okolje in prostor in gospodarske javne službe.

Z namenom, da pospešim delovanje spletnega poslovanja v spletni pisarni³⁶ občine, ki ob predpogoju posedovanja elektronskega certifikata SIGEN-CA ali SIGOV-CA omogoča poslovanje z občino kadarkoli in kjerkoli, bom izdelala in predložila tudi potrebne obrazce. Trenutno je na razpolago le spletni obrazec za pridobitev lokacijske informacije.

6.1 Področje družbenih dejavnosti

Za področje družbenih dejavnosti je na Občini Trzin zadolžena svetovalka župana za družbene dejavnosti, gospa Andreja Kočar. Z njo je možno kontaktirati (osebno ali po telefonu) v času uradnih ur občine:

- ponedeljek od 8.00 do 14.00 ure;
- sreda od 8.00 do 13.00 ure in od 14.00 do 18.00 ure in
- petek od 8.00 do 13.00 ure.

Njen elektronski naslov je: andreja.kocar@obcina-trzin.si.

Svetovalka župana za družbene dejavnosti pokriva delovanje javnih zavodov s področja otroškega varstva, predšolske vzgoje, osnovnega šolstva, zdravstva, kulture, športa, socialnega skrbstva, katerih ustanoviteljica ali soustanoviteljica je Občina Trzin, izračunavanje plačil vrtca, zdravstveno zavarovanje brezposelnih, dodeljevanje občinskih denarnih pomoči, socialnih stanovanj, občinskih štipendij, društvene dejavnosti in dejavnosti športa.

³⁶ Spletno pisarno Občine Trzin najdemo na naslovu <http://www.obcina-trzin.si/Organi/>

Tabela 6.1 Upravni postopki na področju družbenih dejavnosti

Področje družbenih dejavnosti				
Št.	Javnoupravno Odločanje	Način odločitve	Naziv predpisa	Obrazec, priloge, in taksa
1.	ODLOČBA O ZNIŽANEM PLAČILU VRTCA	ODLOČBA	Zakon o vrtcih – uradno prečiščeno besedilo (Ur.l. RS, št. 113/03), Pravilnik o plačilu staršev za programe v vrtcih (Ur.l.RS, št. 84/96, 1/98, 84/98, 102/2000, 92/2002, 120/2003)	OBRAZEC: v knjigarni; PRILOGE: ³⁷ TAKSA: Takse se ne zaračunava.
2.	SKLEP O DODELITVI ŠTIPENDIJE (javni razpis)	SKLEP	Pravilnik o štipendiranju v Občini Trzin (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 7/2003)	OBRAZEC: ni ; PRILOGE: ³⁸ TAKSA: Takse se ne zaračunava.

Vir: <http://www.domzale.si/pdf/upravni-postopki.pdf>

K vlogi za znižano plačilo vrtca je potrebno priložiti:

- za zaposlene vseh 12 mesecev v letu (delodajalec z žigom potrdi čas zaposlitve);
- potrdilo o vpisu otroka v vrtec;
- kopija odločbe o odmeri dohodnine za predpreteklo leto;
- potrdilo delodajalca o bruto plači v zadnjem trimesečju za starše, ki niso bili vse leto zaposleni;
- nezaposleni potrdilo Zavoda RS za zaposlovanje, da so vpisani v evidenco iskalcev zaposlitve;
- prejemniki denarne socialne pomoči od Centra za socialno delo Domžale priložijo kopijo odločbe o pridobitvi in trajanju te pravice;
- kopija odločbe o preživnini (če jo prejemajo);
- zasebniki, ki se jim ugotavlja dobiček na podlagi poslovnih knjig, predložijo odločbo o odmeri dohodnine in odločbo davčnega urada o davku iz dejavnosti;
- študent ali dijak priloži potrdilo o šolanju.

K prijavi na javni razpis za dodelitev štipendij je potrebno priložiti:

- dokazilo o vpisu v tekoče šolsko oz. študijsko leto;

³⁷ Obvezne priloge k vlogi so navedene pod tabelo.

- dokazilo o učenem oziroma študijskem uspehu v preteklem letu;
- potrdilo o stalnem prebivališču;
- življenjepis in
- izjavo, da ne prejema drugih prihodkov iz naslova štipendij in drugih pomoči.

Tabela 6.2 Upravni postopki na področju družbenih dejavnosti – nadaljevanje 1

Področje družbenih dejavnosti				
Št.	Javnoupravno Odločanje	Način odločitve	Naziv predpisa	Obrazec, priloge, in taksa
3.	ODLOČBA O DODELITVI SREDSTEV (javni razpis)	SKLEP	Program razvoja športa v Občini Trzin (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 11/2003), Pravilnik o vrednotenju in sofinanciranju programov športa v Občini Trzin (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 1/2004)	Obrazec in priloge so razvidne iz vsakokratnega javnega razpisa. Vloga je takse prosta.
4.	ODLOČBA O DODELITVI OBČINSKE SOCIALNE POMOČI	ODLOČBA	Pravilnik o kriterijih za ugotavljanje upravičenosti do občinske socialne pomoči (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 2/2003, 11/2003)	Zahteve za dodelitev občinskih pomoči občani vlagajo na Centru za socialno delo. Predpisanega obrazca ni. Vlogi so občani dolžni priložiti vsa potrebna dokazila v skladu z Zakonom o socialnem varstvu ³⁹ in občinskim pravilnikom.
5.	ODLOČBA O OPROSTITVI PLAČILA STORITVE POMOČI NA DOMU	ODLOČBA	Odlok o določanju oprostitev pri plačilu storitve pomoč na domu (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 5/2003)	Obrazca ni predpisanega. Vloga je takse prosta.

Vir: <http://www.domzale.si/pdf/upravni-postopki.pdf>

³⁸ Isto kot v predhodni opombi.

³⁹ Zakon o socialnem varstvu (Ur.l.RS, št. 54/92, 56/92, 13/93, 42/94, 1/99, 41/99, 36/00, 54/00, 26/01).

Tabela 6.3 Upravni postopki na področju družbenih dejavnosti – nadaljevanje 2

Področje družbenih dejavnosti				
Št.	Javnoupravno Odločanje	Način odločitve	Naziv predpisa	Obrazec, priloge, in taksa
6.	DODELITEV SOCIALNEGA STANOVANJA V NAJEM	SKLEP	Pravilnik o normativih in standardih ter postopku za uveljavljanje pravice do socialnega stanovanja v najem (Ur.l.RS, št. 18/92, 31/96), Stanovanjski program Občine Trzin za obdobje od leta 2002 do 2010 (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 5/2002), Prednostna lista upravičencev za dodelitev socialnega stanovanja v najem v občini Trzin (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 2/2002)	Obrazca ni predpisanega. Vloga je takse prosta.
7.	ZAMENJAVA SOCIALNEGA STANOVANJA	SKLEP	Pravilnik o normativih in standardih ter postopku za uveljavljanje pravice do socialnega stanovanja v najem (Ur.l.RS, št. 18/92, 31/96), Stanovanjski program Občine Trzin za obdobje od leta 2002 do 2010 (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 5/2002);	Obrazca ni predpisanega. Vloga je takse prosta.
8.	UVRSTITEV NA PREDNOSTNO LISTO ZA DODELITEV SOCIALNEGA STANOVANJA V NAJEM	SKLEP	Pravilnik o normativih in standardih ter postopku za uveljavljanje pravice do socialnega stanovanja v najem (Ur.l.RS, št. 18/92, 31/96), Stanovanjski program Občine Trzin za obdobje od leta 2002 do 2010 (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 5/2002); Prednostna lista upravičencev za dodelitev socialnega stanovanja v najem v občini Trzin (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 2/2002)	Obrazca ni predpisanega. Zahtevane priloge so razvidne iz vsakokratnega javnega razpisa. Vloga je takse prosta.

Vir: <http://www.domzale.si/pdf/upravni-postopki.pdf>

Tabela 6.4 Upravni postopki na področju družbenih dejavnosti – nadaljevanje 3

Področje družbenih dejavnosti				
Št.	Javnoupravno Odločanje	Način odločitve	Naziv predpisa	Obrazec, priloge, in taksa
9.	ODLOČBA O VARSTVU SPO-MENIKA	ODLOČBA	Odlok o razglasitvi zgodovinskih spomenikov Občine Trzin za kulturne spomenike lokalnega pomena (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 8/2001); Seznam spomenikov občinskega pomena, kulturnih spomenikov, ki postanejo last občine in naravnih vrednot, ki jih je potrebno zaščititi, varovati ali vzdrževati kot podlaga za pripravo Odloka o razglasitvi spomenikov občinskega pomena ter lastninjenju kulturnih spomenikov v družbeni lastnini in za pripravo aktov o zaščiti naravnih vrednot v občini Trzin (Ur.vestnik Občine Trzin, 6/2000)	

Vir: <http://www.domzale.si/pdf/upravni-postopki.pdf>

6.2 Področje financ in gospodarstva

Za področje financ in gospodarstva je na Občini Trzin zadolžen svetovalec župana za finance in proračun, gospod Jorg Kristijan Petrovič. Z njim je možno kontaktirati (osebno ali po telefonu) v času uradnih ur občine:

- ponedeljek od 8.00 do 14.00 ure;
- sreda od 8.00 do 13.00 ure in od 14.00 do 18.00 ure in
- petek od 8.00 do 13.00 ure.

Njegov elektronski naslov je: jorg.petrovic@obcina-trzin.si.

Svetovalec župana za finance in proračun pokriva področje financ (naročila, plačila, prihodki), proračuna in zakladništva, pokriva področja gospodarstva, kmetijstva, požarne varnosti – gasilstva, komunalnih taks in stanovanjske dejavnosti (oddaja in pobiranje najemnin za stanovanja in lokale v lasti občine).

Tabela 6.5 Upravni postopki na področju financ in gospodarstva

Področje financ in gospodarstva				
Št.	Javnoupravno Odločanje	Način odločitve	Naziv predpisa	Obrazec, priloge, in taksa
1.	ZNIŽANJE NE-PROFITNE NAJEMNINE	ODLOČBA	Uredba o metodologiji za oblikovanje najemnin v neprofitnih stanovanjih ter merilih in postopku za uveljavljanje subvencioniranih najemnin (Ur.l. RS, št. 131/2003)	
2.	DODELITEV NE-PROFITNEGA STANOVANJA V NAJEM	SKLEP	Stanovanjski program Občine Trzin za obdobje od leta 2002 do 2010 (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 5/2002)	
3.	ZAMENJAVA NEPROFITNEGA STANOVANJA	SKLEP	Veljavna zakonodaja	
4.	UVRSTITEV NA PREDNOSTNO LISTO ZA PRIDOBITEV NEPROFITNEGA STANOVANJA	SKLEP	Veljavna zakonodaja	
5.	ODDAJA POSLOVNEGA PROSTORA V NAJEM	ODLOČBA	Veljavna zakonodaja	
6.	DODELITEV POSOJILA ZA OBNOVO FASAD	ODLOČBA	Veljavna zakonodaja	
7.	DODELITEV STANOVANJSKEGA POSOJILA	ODLOČBA	Veljavna zakonodaja	

Vir: <http://www.domzale.si/pdf/upravni-postopki.pdf>

Tabela 6.6 Upravni postopki na področju financ in gospodarstva – nadaljevanje 1

Področje financ in gospodarstva				
Št.	Javnoupravno Odločanje	Način odločitve	Naziv predpisa	Obrazec, priloge, in taksa
8.	DODELITEV POSOJILA ZA UGODNO KREDITIRANJE PODJETNIŠTVA IN OSTALEGA ZASEBNIŠTVA	SKLEP	Odlok o dodeljevanju občinskih pomoči na področju gospodarstva in kmetijstva (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 5/2002), Pravilnik o dodeljevanju občinskih pomoči gospodarstvu (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 6/2002)	OBRAZCI: Ni. PRILOGE: Razvidne so v razpisu. Takse ni.
9.	DODELITEV POSOJIL ZA UGODNO KREDITIRANJE KMETIJSTVA	SKLEP	Odlok o dodeljevanju občinskih pomoči na področju gospodarstva in kmetijstva (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 5/2002), Pravilnik o dodeljevanju občinskih pomoči gospodarstvu (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 6/2002)	OBRAZCI: Ni. PRILOGE: Razvidne so v razpisu. Takse ni.
10.	SOGLASJE ZA PRODAJO ZUNAJ PRODAJALN	SOGLASJE	Pravilnik o minimalnih tehničnih in drugih pogojih, ki se nanašajo na prodajne objekte za opravljanje trgovinske dejavnosti in pogojih za prodajo blaga zunaj prodajaln (Ur.l. RS, št. 28/93,34/93,57/93,110/02)	
11.	POTRDILO O LASTNI PROIZVODNJI	POTRDILO	Pravilnik o minimalnih tehničnih in drugih pogojih, ki se nanašajo na prodajne objekte za opravljanje trgovinske dejavnosti in pogojih za prodajo blaga zunaj prodajaln (Ur.l. RS, št. 28/93,34/93,57/93,110/02)	OBRAZEC: izdelam in dam v vložišče. TAKSA: UT v znesku 1.700 SIT.

Vir: <http://www.domzale.si/pdf/upravni-postopki.pdf>

Tabela 6.7 Upravni postopki na področju financ in gospodarstva – nadaljevanje 2

Področje financ in gospodarstva				
Št.	Javnoupravno Odločanje	Način odločitve	Naziv predpisa	Obrazec, priloge, in taksa
12.	ENKRATNO DOVOLJENJE ZA OBRATOVANJE IZVEN PRIJAVLJENEGA OBRATOVALNEGA ČASA	ENKRATNO DOVOLJENJE	Odlok o merilih in pogojih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost v Občini Trzin (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 11/2000, 5/2004)002)	OBRAZEC: izdelam in dam v vložišče. TAKSA: UT v znesku 4.250 SIT.
13.	SOGLASJE K PRIJAVI OBRATOVALNEGA ČASA	SOGLASJE, ODLOČBA	Odlok o merilih in pogojih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost v Občini Trzin (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 11/2000, 5/2004)002)	OBRAZEC: na vložišču. TAKSA: UT v znesku 4.250 SIT
14.	VLOGA ZA PRIZNANJE 5-LETNE OPROSTITVE NADOMESTILA ZA UPORABO STAVBNEGA ZEMLJIŠČA	ODLOČBA O 5-LETNI OPROSTITVI PLAČILA NADOMESTILA	Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v Občini Trzin (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 11/2003)	OBRAZEC: izdelam in dam v vložišče. TAKSA: Ni predpisana.
15.	NAPOVED ZA ODMERO NADOMESTILA ZA UPORABO STAVBNEGA ZEMLJIŠČA	ODLOČBA	Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v Občini Trzin (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 11/2003)	OBRAZEC: izdelam in dam v vložišče. TAKSA: Ni predpisana.
16.	ODMERA KOMUNALNE TAKSE	ODLOČBA	Sklep o določitvi vrednosti točke za izračun komunalnih taks za leto 2004 (Ur.vestnik Občine Trzin, 11/2003)	OBRAZEC: izdelam in dam v vložišče.

Vir: <http://www.domzale.si/pdf/upravni-postopki.pdf>

6.3 Področje okolja in prostora

Za področje okolja in prostora je na Občini Trzin zadolžena svetovalka župana za okolje in prostor, gospa Sida Valentinčič. Z njo je možno kontaktirati (osebno ali po telefonu) v času uradnih ur občine:

- ponedeljek od 8.00 do 14.00 ure;
- sreda od 8.00 do 13.00 ure in od 14.00 do 18.00 ure in
- petek od 8.00 do 13.00 ure.

Njen elektronski naslov je: sida.valentincic@obcina-trzin.si.

Svetovalka župana za okolje in prostor pokriva področje:

- urbanističnega planiranja in načrtovanja, vodenja prostorskih katastrov občine,
- pripravljajna strokovnih podlag prostorskega plana in prostorskih izvedbenih aktov,
- nudenja strokovne pomoči pravnim in fizičnim osebam pri urejanju prostora,
- pripravljajna in izvajanja ukrepov s področja varstva okolja,
- izdelovanja zemljiško knjižnih predlogov,
- vodenja javnih naročil s svojega delovnega področja,
- planiranje in nadzor nad porabo proračunskih sredstev s svojega delovnega področja,
- vodenja upravnih postopkov, ipd.

Tabela 6.8 Upravni postopki na področju okolja in prostora

Področje okolja in prostora				
Št.	Javnoupravno Odločanje	Način odločitve	Naziv predpisa	Obrazec, priloge, in taksa
1.	LOKACIJSKA INFORMACIJA ZA GRADNJO	POTRDILO IZ URADNE EVIDENCE	Zakon o urejanju prostora (ZureP-1) – Ur.l. RS št. 110/02)	OBRAZEC: izdelam in dam v vložišče. TAKSA: 4.250 SIT
2.	LOKACIJSKA INFORMACIJA O NAMENSKI RABI ZEMLJIŠČA IN OBSTOJU PREDKUPNE PRAVICE NA ZEMLJIŠČU	POTRDILO IZ URADNE EVIDENCE	Zakon o urejanju prostora (ZureP-1) – Ur.l. RS št. 110/02); Odlok o določitvi območja predkupne pravice občine (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 2/2003)	OBRAZEC: izdelam in dam v vložišče. TAKSA: 2.125 SIT

Vir: <http://www.domzale.si/pdf/upravni-postopki.pdf>

Tabela 6.9 Upravni postopki na področju okolja in prostora - nadaljevanje 1

Področje okolja in prostora				
Št.	Javnoupravno Odločanje	Način odločitve	Naziv predpisa	Obrazec, priloge, in taksa
3.	POTRDILO, DA OBČINA UVE-LJAVLJA PREDKUPNO PRAVICO	POTRDILO IZ URADNE EVI-DENCE	Zakon o urejanju prostora (ZureP-1) – Ur.l. RS št. 110/02); Odlok o določitvi območja predkupne pravice občine (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 2/2003)	OBRAZEC: izdelam in dam v vložišče. TAKSA: 255 SIT
4.	URBANISTI-ČNO MNENJE	MNENJE	Veljavna zakonodaja	OBRAZEC: izdelam in dam v vložišče. TAKSA: 4.250 SIT

Vir: <http://www.domzale.si/pdf/upravni-postopki.pdf>

6.4 Področje gospodarskih javnih služb

Za področje gospodarskih javnih služb je na Občini Trzin zadolžena svetovalka župana za gospodarske javne službe, gospa Marta Gregorčič Štok. Z njo je možno kontaktirati (osebno ali po telefonu) v času uradnih ur občine:

- ponedeljek od 8.00 do 14.00 ure;
- sreda od 8.00 do 13.00 ure in od 14.00 do 18.00 ure in
- petek od 8.00 do 13.00 ure.

Njen elektronski naslov je: marta.gregorcic.stok@obcina-trzin.si.

Svetovalka župana za gospodarske javne službe pokriva področje komunale (vodovod, kanalizacija, odvoz smeti), cest in vzdrževanja zelenic, javne razsvetljave ter del prostorske dejavnosti.

Tabela 6.10 Upravni postopki na področju gospodarskih javnih služb

Področje gospodarskih javnih služb				
Št.	Javnoupravno Odločanje	Način odločitve	Naziv predpisa	Obrazec, priloge, in taksa
1.	ODLOČBA O ODMERI KOMUNALNEGA PRISPEVKA	ODLOČBA	Zakon o urejanju prostora (ZureP-1) – Ur.l. RS št. 110/02); Odlok o stavbnih zemljiščih v občini Trzin (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 1/2000, 11/2000, 10/2001), Sklep o določitvi povprečnih stroškov komunalne opreme na območju Občine Trzin za leto 2004 (Ur.vestnik Občine Trzin, št.11/2003)	OBRAZEC: izdelam in dam v vložišče. PRILOGE: projektna dokumentacija, potrdilo o morebitnih vlaganjih TAKSA: 4.250 SIT
2.	IZBIRA IZVAJALCA ZA OPRAVLJANJE DEJAVNOSTI PLAKATIRANJA IN DRUGIH OBLIK OGLAŠEVANJA IN OBVEŠČANJA NA OBMOČJU OBČINE TRZIN	ODLOČBA	Odlok o plakatiranju in drugih oblikah oglaševanja in obveščanja na območju občine Trzin (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 3/2004)	
3.	POSTAVITEV PROMETNE SIGNALIZACIJE IN DOLOČITEV UKREPOV ZA UMIRITEV PROMETA	ODLOČBA, SKLEP	Odlok o kategorizaciji občinskih cest (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 4/99), Odlok o občinskih cestah (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 5/2001)	

Vir: <http://www.domzale.si/pdf/upravni-postopki.pdf>

Tabela 6.11 Upravni postopki na področju gospodarskih javnih služb – nadaljevanje

Področje gospodarskih javnih služb				
Št.	Javnoupravno Odločanje	Način odločitve	Naziv predpisa	Obrazec, priloge, in taksa
5.	PODELITEV KONCESIJE ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE »UREJANJE IN VZDRŽEVANJE OBČINSKIH CEST«	ODLOČBA	Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o gospodarskih javnih službah v Občini Domžale (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 11/2001),	
6.	PODELITEV KONCESIJE ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE »OSKRBA Z ZEMELJSKIM PLINOM«	ODLOČBA	Odlok o izvajanju gospodarske javne službe oskrbe z zemeljskim plinom v občini Trzin (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 7/2000, 5/2001)	
7.	PODELITEV KONCESIJE ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE »JAVNA RAZSVETLJAVA«	ODLOČBA	Odlok o pogojih, postopkih in merilih za podeljevanje koncesij na področju opravljanja gospodarske javne službe »javna razsvetljava« (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 3/2002)	
8.	PROJEKTNI POGOJI ZA IZDAJO PROJEKTNE DOKUMENTACIJE ZA CESTNO SOGLASJE V VAROVALNEM PASU OBČINSKE CESTE	PROJEKTNI POGOJI	Odlok o kategorizaciji občinskih cest (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 4/99), Odlok o občinskih cestah (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 5/2001)	OBRAZEC: izdelam in dam v vložišče. PRILOGE: -idejna zasnova; -kopija katastrskega načrta; TAKSA: 4.250 SIT
9.	CESTNO SOGLASJE V VAROVALNEM PASU OBČINSKE CESTE	CESTNO SOGLASJE	Odlok o kategorizaciji občinskih cest (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 4/99), Odlok o občinskih cestah (Ur.vestnik Občine Trzin, št. 5/2001)	OBRAZEC: izdelam in dam v vložišče. PRILOGE: -projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja ali za izvedbo; TAKSA: 4.250 SIT ali 1.190 SIT, v kolikor je bila taksa že plačana pri izdaji projektnih pogojev.

Vir: <http://www.domzale.si/pdf/upravni-postopki.pdf>

7 ZAKLJUČEK

Zahteve družbe do javne uprave se spreminjajo, spreminja pa se tudi njena hitrost odzivanja na vplive iz okolja. Javna uprava se mora pri svojem poslovanju čim bolj približati trem ključnim sestavinam, ki so:

- *transparentnost*, pri čemer je občanu dana možnost sprotnega vpogleda in seznanjanja s postopki, odločitvami in politiko, ki zadeva občana, njegovo delo in vpliva na kakovost njegovega življenja;
- *usmerjenost k občanu oziroma državljanu* tako, da se v čim večji meri odpravijo občanu nezaželeni dolgotrajni birokratski postopki. To v praksi običajno izgleda tako, da se občana pošilja od vrat ene pisarne k drugi in nazaj;
- *odprtost sistema*, pri čemer je omogočena dvostranska komunikacija in vključevanje v vse faze demokratičnega postopka pripravljanja, obravnave in sprejemanja tistih odločitev, ki občana zadevajo.

Nadaljnji pomemben dejavnik, ki ga je potrebno posebej poudariti, je vsestranski razvoj informacijske tehnologije, ki je prinesel številne novosti v delovanje državne uprave in širše javne uprave, v poslovni oziroma zasebni sektor in nenazadnje tudi v vsakdan vseh nas kot posameznikov.

Z razvojem sodobnih tehnologij se spreminjajo načini dela in komunikacij. Dosedanji klasični način pisarniškega poslovanja predstavlja zanemarljiv delež porabe delovnega časa, saj se večino delovnega časa ukvarjamo z elektronskimi podatkovnimi bazami, urejanjem in oblikovanjem dokumentov v elektronski obliki in s komuniciranjem po elektronski pošti. Podobno se dogaja tudi na področju telefonije. Mobilni telefon danes uporablja že skoraj vsak izmed nas.

Temu sledi tudi javna uprava. Ključni medij za elektronsko poslovanje na relaciji med posamezniki in državnimi organi in gospodarskimi subjekti in državo je državni portal e-uprava, nad katerim bdi Center Vlade Republike Slovenije za informatiko. Državni portal e-uprava ima funkcijo enotne vstopne točke za državljane. Prijava v sistem poteka s pomočjo kvalificiranih digitalnih spletnih potrdil SIGEN-CA/SIGOV-CA, NLB-CA, NLB-AC in POŠTAR-CA. Sistem ob prijavi od državljana zahteva tudi dodatni vnos gesla, kar zagotavlja še dodatni varovalni mehanizem pri poslovanju državljana z državo in preprečuje nepooblaščen dostop do sistema ali morebitno zlorabo ukradenega digitalnega potrdila. Poleg plačilnih kartic Banke Koper se upravne takse lahko plačujejo še s karticami MasterCard, Activa Master/Card (kombinirana kartica sistema Activa) in kartice Activa (domača kartica sistema Activa). Lastnikom mobilnih telefonov je omogočeno plačevanje upravne takse z uporabo sistema Moneta.

Državni portal e-uprava nudi dostop do cele vrste e-obrazcev za izvedbo raznovrstnih elektronskih storitev, ki občanom in državljanom omogočajo prihranek časa, saj dolgotrajno čakanje v vrstah pred okenci referentov postane odveč. Elektronsko poslovanje z organi državne in lokalne uprave je s pomočjo spletnih obrazcev ob določenih predpogojih (elektronski certifikat), možno praktično kjerkoli in kadarkoli. Te storitve so pomembne za občana, saj bo lahko v kombinaciji s storitvami lokalnih skupnosti reševal večino življenjskih situacij, kot so na primer: rojstvo otroka, nakup vozila, oddaja dohodnine, zamenjava osebnih dokumentov, prijava kaznivega dejanja, oddaja prošnje za delovno mesto, zdravstveno zavarovanje, otroški dodatek, in podobno po elektronski poti.

V povezavi s transparentnostjo delovanja organov javne uprave govorimo tudi o javnosti dela občinskih organov in s tem povezano nadgradnjo, z zakonsko regulativo predpisano pravico dostopnosti informacij javnega značaja. Iz te pravice se je razvila osrednja tema navedene diplomske naloge.

V dispoziciji diplomske naloge sem napovedala, da bom:

- proučila izvajanje določil glede dostopnosti javnosti do informacij javnega značaja v posamični lokalni skupnosti in v nekaj primerljivih lokalnih skupnostih;
- preverila, ali je konkretna lokalna skupnost primerno pripravljena za posredovanje informacij javnega značaja javnosti;
- ocenila trenutno stanje, v katerem se nahaja katalog informacij javnega značaja v konkretni lokalni skupnosti in ga primerjala z nekaterimi lokalnimi skupnostmi;
- izdelala predlog dopolnitve spletne strani lokalne skupnosti s podatki o sestavi, nalogah, stalnih komisijah in delovnih telesih občinskega sveta;
- izdelala seznam upravnih postopkov, ločeno po področjih za družbene dejavnosti, finance, okolje in prostor in gospodarske javne službe, skladno z 10.členom vladne uredbe;
- izdelala seznam⁴⁰ lokalnih predpisov, ki jih je še potrebno sprejeti, da občinski svet lahko prekliče še veljavni sklep o začasni veljavnosti veljavnih aktov Občine Domžale v Občini Trzin, sprejet na 1.redni seji OS v decembru 1998.

⁴⁰ Seznam bo koristen pripomoček pri pripravi letnega programa dela OS za naslednje leto.

Izdelala sem uporabni predlog dopolnitve spletne strani lokalne skupnosti s podatki o sestavi, nalogah, stalnih komisijah in delovnih telesih občinskega sveta ter priporočila lokalni skupnosti glede elektronskega poslovanja.

Kot sem napovedala v dispoziciji diplomske naloge, sem izdelala seznam upravnih postopkov, ločeno po področjih za družbene dejavnosti, finance, okolje in prostor in gospodarske javne službe, skladno z 10. členom vladne uredbe.

Seznam lokalnih predpisov, ki jih je še potrebno sprejeti, da občinski svet lahko prekliče še veljavni sklep o začasni veljavnosti veljavnih aktov Občine Domžale v Občini Trzin, sprejet na 1. redni seji OS v decembru 1998 bo služil kot koristen pripomoček pri pripravi predloga letnega programa dela občinskega sveta za leto 2005.

7.1 Ugotovitve in priporočila

V diplomski nalogi sem raziskala veljavno zakonodajo, ki ureja področje dostopa javnosti do informacij javnega značaja, pri čemer je ta informacija razumljena v najširšem pomenu besede, zajeta v delovanju in obstajanju lokalne skupnosti, ki sem jo podrobneje predstavila.

Ugotavljala sem pripravljenost konkretne lokalne skupnosti za posredovanje informacij javnega značaja javnosti, vključujoč stanje kataloga informacij javnega značaja. Ob primerjavi spletnih strani obravnavane lokalne skupnosti z nekaterimi večjimi⁴¹ občinami. Pri tem ugotavljam, da je primerjalno gledano konkretna lokalna skupnost nekje v zlati sredini, kar pomeni, da ne izstopa ne v nadgradnji kot tudi ne v nazadovanju.

Ob tem menim, da imajo izvoljeni občinski svetniki in svetnice, na čelu z županom občine odločujočo vlogo pri razpolaganju s premoženjem občine in torej tudi pri odločitvi, koliko finančnih sredstev bodo v proračunu občine namenili posodobitvi e-poslovanja lokalne skupnosti.

Tendenca lokalne skupnosti, zapisana v občinski strategiji, je v zagotavljanju čim višje stopnje soodločanja prebivalcev, čim višje stopnje kakovosti življenja ter čim višje ravni zadovoljevanja potreb in interesov občanov.

Tako z vidika usmerjenosti občine k občanu, transparentnosti delovanja in odprtosti delovanja lokalne skupnosti predlagam, da se zakupi dodatni prostor za gostovanje na spletnem strežniku in se na ta način izboljša poslovanje na področju e-storitev, e-administracije in e-demokracije.

Predlagam tudi, da se morda ob delni participaciji sredstev občinskim svetnikom in svetnicam, ki jih je 12, pristopi k nakupu prenosnih računalnikov za potrebe občinskih svetnikov in svetnic. Sklici sej, gradiva za seje in zapisniki naj se objavljajo na spletnih

⁴¹Po velikosti je od obravnavane, ki zajema manj kot 9 km² površine, le ena lokalna skupnost, zato primerjava z manjšimi ni možna.

straneh občine, s tem se izognemo stroškom priprave in razpošiljanja gradiva članom in članicam občinskega sveta. Svetnikom in svetnicam bi bilo potrebno dodeliti tudi elektronske naslove. Na ta način bi se izboljšalo komuniciranje na relaciji občinski svetnik – občinska uprava, občinski svetnik – občan in nenazadnje tudi občinski svetnik občan – občinska uprava.

Glasovanje na sejah občinskega sveta naj se vsaj poskusno izvede z glasovalnimi sistemi⁴², katerega namen je enostavno glasovanje, ki zamenjuje glasovnice, dvig rok ali pa glasovalne kartone.

Menim, da bi bilo na spletno stran obravnavane lokalne skupnosti smiselno dodati naslednje:

- informacije o občinskih naložbah in investicijah, ki so trenutno v teku z njihovimi orientacijskimi vrednostmi;
- finančno ovrednotene informacije o občinskih naložbah in investicijah, ki so končane z njihovimi končnimi vrednostmi;
- informacije o delovanju lokalne skupnosti (organizacijska struktura, področje dela, infrastruktura na posameznih področjih, pomembnejše telefonske številke – tako v kraju kot tudi v bližnji okolici – Upravna enota Domžale, Center za socialno delo Domžale, Enota Zavoda za zdravstveno zavarovanje Domžale, Urad za delo Zavoda za zaposlovanje Domžale, ipd.);
- poimenski seznam uslužbenk in ulužbencev lokalne skupnosti z navedbo delovnih področij, za katera so zadolženi ter njihovimi elektronskimi naslovi;
- informacije o razpisih in sklenjenih pogodbah o večjih finančnih sredstvih;
- poročila o financiranju različnih dejavnosti na področju predšolske vzgoje, šolstva, kulture, športa, društvenih dejavnosti;
- elektronske publikacije (gradiva za seje občinskega sveta s predlogi predpisov, sklice sej občinskega sveta in delovnih teles občinskega sveta, zapisnike sej občinskega sveta), proračunske dokumente, različna poročila o projektih, raziskovalnih nalogah, naročenih študijah, poročila o delovanju gospodarskih javnih služb, katerih ustanoviteljica ali soustanoviteljica je obravnavana lokalna skupnost);
- elektronski prostorski plan in elektronski dostop do evidenc, ki jih vodi lokalna skupnost;
- statistične informacije, vezane na lokalno skupnosti;
- forume, ankete, seznam pogosto zastavljenih vprašanj in

⁴² Brezzično glasovanje za glasovanja občinskega sveta se lahko najame pri podjetju IXTLAN CONSULTING d.o.o.

- seznam pobud, vprašanj in mnenj organom lokalne skupnosti.

Z vključitvijo zgoraj navedenih predlogov bi se povečala stopnja e-demokracije v delovanju lokalne skupnosti. Še posebej bi se to odražalo na transparentnosti in z njo povezani javnosti dela.

7.2 Zaključek in sklep

V dispoziciji diplomskega dela sem si zadala cilj, da natančneje proučim zakonsko dopustne načine dostopa posameznika oziroma občana neke lokalne skupnosti, da pridobi informacijo javnega značaja iz delokroga lokalne skupnosti ali na splošno gledano, organa, ki ga Zakon o dostopu do informacij javnega značaja zavezuje. Pri tem so mišljeni tako državna uprava, občinske uprave in paradržavne organizacije, kot so javne agencije in javni zavodi.

Lahko trdim, da sem zadane cilje v pretežni meri uresničila. Uvodoma sem v poglavju Informatizacija lokalne skupnosti predstavila lokalno skupnost, pojasnila novodobne osnovne pojme poslovanja s predpono »e«, kot so portal, spletna stran, e-uprava, e-občina in trikotnik e-demokracija, e-administracija in e-storitve na obojestranskih relacijah politik – občan – uprava. Še posebej je ob tem pomemben prehod od funkcije izvajalca kompleksnejših birokratsko-administrativnih postopkov v servis izvajanja profesionalne upravne storitve.

Storitve e-uprave morajo postati hitre, kvalitetne, prijazne in celovite. Nadaljnji napredek predstavlja tudi osredotočenost na občana in državljana, ko različni uradi (občina, upravna enota, davčni urad, geodetski urad,...) delujejo v povezavi. Vključitev najširšega kroga zainteresiranih v procese odločanja o soustvarjanju boljših bivanjskih, okoljskih pogojev za bivanje je nadgradnja dosedanje zakonsko obvezujoče javnosti dela lokalne skupnosti.

V nadaljevanju sem pozornost posvetila varnostnim vidikom elektronskega poslovanja, pri tem pa ugotovila, da je uporaba informacijske tehnologije in z njo povezano elektronsko izmenjavanje sporočil kot tudi arhiviranje pomembnih dokumentov v digitalni obliki v vsakodnevnem v gospodarskem in upravnem poslovanju vse večja, z uveljavitvijo interneta pa dobiva še močnejši zagon. Ob tem sem zasledila in tudi povzela dva zanimiva članka na temo zlorabljanja avtorskih pravic zaradi spletne izmenjave datotek in digitalnih avtorskih pravic v zvezi s prevzemom podjetja ContentGuard, ki ga načrtujeta podjetji Microsoft in Time Warner.

Nenazadnje ugotavljam, da uvajanje elektronskega poslovanja za lokalne skupnosti predstavlja tako finančne, organizacijske kot tudi informacijske probleme. Glede prvih je stvar povsem jasna in se odraža v pomanjkanju finančnih sredstev, namenjenih za to področje, saj občine običajno večino razpoložljivih sredstev vlagajo v izgradnjo prepotrebne infrastrukture in infrastrukturnih objektov. Organizacijski problemi se

kažejo v pomanjkanju računalniško informacijskih znanj zaposlenih, nudenja sistemske strokovne pomoči za oblikovanje »standardiziranih« lastnih portalov in sistematičnega pristopa k aktivnostim za enotni portal lokalne samouprave.

Informacijski problemi se kažejo v pomanjkanju enotnih načinov dela in enotnih informacijskih rešitev, nepovezanosti državnih in lokalnih evidenc, nerednem vzdrževanju aplikacij po občinah, dolgotrajnem pridobivanju podatkov iz uradnih evidenc ter pomanjkanju finančnih sredstev za vzpostavitev in vzdrževanje informatiziranih zbirk podatkov na lokalni ravni.

Menim, da že sama specifika uradovanja uslužbencev lokalne skupnosti, ki na trgu nima konkurenčnosti, od lokalne skupnosti kot institucije narekuje, da izkoristi neprecenljive možnosti »okna v svet« kot sredstva za nudenje številnih informacij javnega značaja in postopni prehod v pretežno elektronsko poslovanje. Le tako bo obiskovalec spletne strani lahko dobil občutek, da se informacije, informatizirane zbirke in upravni postopki na spletni strani lokalne skupnosti ne nahajajo zgolj zaradi zakonskih zahtev temveč zato, ker lokalna skupnost kot institucija virtualno živi.

8 LITERATURA IN VIRI

LITERATURA

- Bugarič, Bojan, Senko Pličanič. 2003. *Prost dostop do informacij javnega značaja*. Pravna praksa, marec: 3-4.
- Mirković, Milada. 2003. *Dostop do informacij javnega značaja*. Raziskava v okviru projekta raziskovalnih štipendij Mirovnega inštituta 2002. Mirovni inštitut.
- Prepeluh, Urška. 2003. *Dostop do informacij javnega značaja: Primeri evropskih institucij, zvezne države New York in Slovenije*. Raziskava v okviru projekta raziskovalnih štipendij Mirovnega inštituta 2002. Mirovni inštitut.
- Verbič, Dušan. 2003. *Management v samoupravni lokalni skupnosti: (Organizacijska in informacijska sestavina)*. Maribor: Inštitut za javna naročila. Lex localis.

VIRI

- Bavec, Cene. 2002. *Prosojnice s predavanj v okviru predmeta Urejenost podjetja – Informatika*. (<http://www2.arnes.si/~bavec>).
- Center Vlade RS za informatiko. <http://www.gov.si/cvi/slo/ep/indexep.html> (01.09.2004)
- Časar, Petra. 2004. *Za čakanje v vrstah ne bo več opravičila*. Profit, junij: 11.
- Dewey, John. 1999. *Javnost in njeni problemi*. [prevedel Andrej Pinter]. Slovenska izdaja. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Direktorat za lokalno samoupravo – Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije. <http://www.mnz.si/si/16.php/> (4.5.2004).
- Državni portal Republike Slovenije. <http://e-uprava.gov.si/e-uprava/> (4.5.2004).
- IT. <http://24ur.com/naslovnica/it/> (31.8.2004).
- GV Založba, založniško podjetje, d.o.o. Ljubljana. <http://www.gvzalozba.com/zalozba/> (01.09.2004).
- IXTLAN CONSULTING d.o.o. <http://www.ixtlan.si/> (09.09.2004)
- Ministrstvo za informacijsko družbo. *Vprašanja in odgovori v zvezi z ZDIJZ*. <http://www2.gov.si/mid/mid.hsf/> (4.5.2004)
- Ministrstvo za informacijsko družbo, Ministrstvo za notranje zadeve – Urad za lokalno samoupravo, Skupnost občin Slovenije in Phare. 2003. *Klik za stik z javno upravo. Strategija uvajanja elektronskega poslovanja v lokalne skupnosti*.
- Mestna občina Koper. Koper na medmrežju. <http://www.koper.si/povezave/podrocje> (15.06.2004).
- Poslovník občinskega sveta Občine Trzin*. Uradni vestnik Občine Trzin: št. 3/1999, 10/2000 in 5/2004.
- Register in kazalo splošnih in posamičnih aktov Občine Trzin*. Zadnja sprememba 18.06.2004. <http://www.obcina-trzin.si> (18.06.2004).
- Statut občine Trzin*. Uradni vestnik Občine Trzin: št. 2/1999, 4/2000 in 5/2003.
- Toplišek, Janez. *Švoboden dostop do informacij javnega značaja. O dostopnosti predpisov in javnih pravnih informacij*. Delo 28.11.1998, Sobotna priloga: 36.

Mestna občina Koper. Vstopna stran. <http://www.koper.si/> (08.09.2004).

Mestna občina Kranj. Vstopna stran. <http://www.kranj.si/> (08.09.2004).

Mestna občina Maribor. Vstopna stran. <http://www.maribor.si/> (08.09.2004).

Mestna občina Novo mesto. Vstopna stran. <http://www.novomesto.si/> (08.09.2004).

Občina Domžale. Vstopna stran. <http://www.domzale.si/pdf/upravni-postopki.pdf> (18.06.2004).

Občina Kranjska Gora. Vstopna stran. <http://obcina.kranjska-gora.si/> (08.09.2004).

Občina Lukovica. Vstopna stran. <http://www.lukovica.si/> (8.6.2004).

Občina Mengeš. Vstopna stran. <http://www.menges.si/> (08.06.2004 in 08.09.2004).

Občina Moravče. Vstopna stran. <http://www.moravce.si/> (08.06.2004).

Občina Pivka. Vstopna stran. <http://www.pivka.si/> (08.09.2004).

Občina Škofja Loka. Vstopna stran. <http://www.skofjaloka.si/> (08.09.2004).

Občina Trzin. Vstopna stran. <http://www.obcina-trzin.si/> (3.5.2004).

Občina Velenje. Vstopna stran. <http://www.velenje.si/> (16.06.2004).

Uredba o pogojih za elektronsko poslovanje in elektronsko podpisovanje. Uradni list RS, št. 77/2000, 2/2001.

Uredba o posredovanju informacij javnega značaja. Uradni list RS, št. 115/2003.

Uredba o višini stroškov posredovanja informacij javnega značaja. Uradni list RS, št. 40/2004.

Ustava Republike Slovenije. Uradni list, št. 33/1991, 42/1997 in 66/2000.

Zakon o elektronskem poslovanju in elektronskem podpisu. Uradni list RS, št. 57/2000.

Zakon o dostopu do informacij javnega značaja. Uradni list RS, št. 24/2003.